Массе а мехкий пролетареш, вlашаrlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера дениз. ◆ ЕРА, 21 ОКТЯБРЬ, 1982 ШУ. ◆ № 126 (6692). ◆ Мах 3 кеп.

Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхоза механизатора Зубов Александр, Николаевичa кулгалдеча звенос укх сийлахь-йоккхий юбилейн йолча шера 176 гектарп тIа ялата лаьрхIа йола хьажкIаш хьалкхелий. Уж чуэцаш латт юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 30 центнер а йоаннаш.

Зубова звеной хьажкIаш тIейола льтта хиш декаш дац. ХIанта а механизаторий вIаштIехьдаьннад дика хьувкъам болаш уж хьалкхее. Гуш да деррига балхаш агротехника бокъонашa дIа ма деххара звеноцарча болхлоша чакхдаьха хилар.

Цхьаккха хIама да дойташ шоаш хьалкхебаь хьувкъам чуба гIерташ хьинар айдеша ннахьеташ боахи хьажкIий кхай тIа Александр Николаевича звеноцара механизатораш.

СУРТАШ ТIА: 1). XIX партсъезда цIерагIча колхоза хьажкIаш кхеш вотз звеньевой Зубов Александр Николаевич раьза ва шоаш кхебаьча хьувкъама.

2). ХьажкIаш чуэцаш боахи колхоза механизатораш.

В. ЕЛИЗАРОВА суртащ.

ПАРТЕ ТIАХЬЕХ

Кхоэткъе пхиъ шу доал Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хиина. Ер шу къаьстта белггала да вай республикана. Дукха ха йоаццаш вай деддаьл Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шуи из ший лоIамагIа Россена юкъелха 200 шуи дизар. КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дайтача моарIшал тIа йоах: «Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революци котъяларо нохчийн, гIалгIайн халкъашта шерра никъ хьабийлар политически, экономически, культурни дегIаяхара».

Цу наькъагIа йодаш вай мехка халкъаша, эггара хьалха сийлахь-доккхача эрсий халкъо цIенача дег тIара гIо а деш Нохч-ГIалгIайчена хиннай чIоагIа дегIаена индустри, юрта боахам, культура йола республика.

Беррига советски нах а санна Нохч-ГIалгIай автономни республика къахьегамхой кийчлуш ба СССР хьаль 60 шу дизар деддe. Кепа теха арадаьннача КПСС ЦК ТIахьехамашка белгалду СССР хьаль 60 шу дизар советски халкъа интернационални цхьоагIон, доттагIала, вошала цIей долга.

Цар Советий Мехка къахьегамхой тIахьех керда толамаш дахара, хIама хьакхоллаш къахьега дезача керттерча лостамашта уйла тIайохийт, халкъаш тIахьех лаьттан тIара мошар лорабе.

Советски наха шоай патриотически а интернационални а декхар лерхI тIагIертта къахьегар. Цудухьа чIоагIа хьалловцаш ба КПСС ЦК ТIахьехам:

— СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОИ! ЛАКХАГIА АЙЕ 1982 ШЕРА ПЛАН. XI ПЯТИЛЕТКА ЗАДАНЕШ КХОАЧАШ А ТIЕХКХОАЧАШ А ЯРА ЙОЛЧА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬА БАЙРАКХ!

НИЗ БОЛАШАГIА, ИIАЬХЕГIА, ХОЗАГIА ХИИЛА ВАЙ СИИЛАХЬ-ЙОККХА, ДУККХАЧА КЪАМЕХ ЛАТТА ДАЬХЕ!

Вай дукхача къамий пачхахьалкхен юбилея сийна социалистически яхь йоаржаьй дерригачу халкъо «Шера задани — 7 ноябре», «СССР хьаь 60 шу дизара 60 ударни къахьегама кIира» яха гIулакх дIадоладьча москвичашен ленинградцашен тIахьехарах тахан къахьегама вахта дIахьош ба ээараш болхлой, коллективаш, промышленностен юртбоахамен хьалха латтараш.

Советий мехка турпала болхлой класс, сийлахьа колхозни ахархой халкъа интеллигенции даькъала ювдаш вай парте Центральни Комитето тIахьех социалистически яхьа байрах кхы а лакхагIа айе, ленински, коммунистически хьисапе даха, болх бе, къовсам лоаттабе Iомале!

— СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОИ! ХIАРА КЪАХЬЕГАМА КОЛЛЕКТИВЕ ХЬАКХОЛЛА КХОЛЛАМА НОВКЪОСТАШХА ВIАШИ ГIО ДАРА. ПЯТИЛЕТКА КХОАЧАШЪЯРА ТIЕХЬА ЛАКХА БЕХКТОКХАМ ХУРГБОЛА ХЬАЛ!

ЧIОАГIЪЕ САКХЕТАМЕ КОММУНИСТИЧЕСКИ ДИСЦИПЛИНА!

Парте керда толамаш дахара советски нах тIехьийха ца Iеш, хьалха доах уж дахара наькъаш, хьех тахапарчул дикагIа кхоапа болх бара фу деза.

Вайна хIаравсна хьалхашка уттаду лоархIаме декхараш:

ИЛМА-ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕСС СИХЪЕ, ХIАМАИ КХОМ БАРАИ ХЬУРМАТ ДАРАИ ТIЕХЬАРЧА ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪА БОЛАМЕ ХЬИНАРЕГIА ДАКЪА ЛАЦА. ОБЩЕСТВЕННИ РУЗКЪАЦА ДИКАЧА ДАЬ ДАР САННА ГIУЛАКХ ХИЛА. СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДОЛАХЬЕ АЛСАМЪЯХА.

Довгорен энергетически промышленноста болхлой декхар да Даьхена дукхагIа мехкдаьтта, газ, электроэнерги ялар, машинашъераша, химически промышленноста, транспорта, бувзама болхлоша эргайоккаш тоае еза производства технологи, халкъа болхам тешшаме экономични машинашца, приборашца, химически продукташца Iалашбе беза.

КПСС ЦК октябрьски ТIахьехамаша дерригача халкъа уйла цIаьхха а тIайохийт СССР Кхачан программа толаме кхоачашъяра. ЛоархIаме декхар латт колхозий, совхозий, юртбоахама производстве дерригача доакъой, заготовительни, транспортни, хIамаш чакхйоахача, торговни предприятей болхлошта хьалхашка: ЮРТБОАХАМА ПРОДУКЦИ ЦА ЙОИТАР! ХЬАЛ МЕЛ КХЕДАЬР ЛОРАДЕ А ХАЛКЪА ХЬАШТАШТА ДIАДАХИИТА А! Парте тIахьех лаьттах техникаж, удобренеех дикича дас санна найда ша.

ТIахьехамий дIайха дешаш кетаду халкъа депутатай Советашта, советски профсоюзашта, Ленински комсомола, сийлахьча СССР Герзашцарча Низашта, кхалсага-къахьегамхочоа, кхелента-пайна, идеологически фронта, халкъа дешара, уназцIено лоравре болхлошта, литературан искусствам денталашта, партен къахьегамен ветеранашта, пагархой хьехамашта КОММУНИСТИЧЕСКИ ТЕШАМ ХИЛАР, ВАХАРЕРА ХЬИНАРЕ НИКЪ ХIАРА СОВЕТСКИ САГА!

ДАЬКЪАЛА ХИИЛА СОВЕТСКИ СОЮЗА ЛЕНИНСКИ КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТИ!

ХАЛКЪАЦА ЦХЬОАГIО ХИЛАРАХ ЛАТТ ПАРТЕ НИЗ! ПАРТЕЦА ЦХЬОАГIО ХИЛАРАХ, ЦО КУЛГАЛДАРАХ ЛАТТ ХАЛКЪА НИЗ!

Вай парте съездаш оттиль а поинноста Л. И. Брежнева кердача инициативаша къи[illegible] поло 80 шерашта нола машари Программи хьал-[illegible] и машар бехоча дуней тIара бу[illegible] КПСС Центральни Комитето [illegible] социалистически мехкий халкъашта коммунистически болхлойн партешка дуней халкъаш тIаьхьа ФЕ ХИЛАЛАШ ХОАДАМЬОЛЛАШ ДУКЪАЛА ОТТА ИМПЕРИАЛИЗМА МИЛИТАРИЗМА РЕВАНШИЗМА АГРЕССИВНИ ТIИЙНАЧА БАЛХАШТА! ЮХАЕОЦА-ДЕРГДА ВАЙ ГIИЕДАЬ ГЕРГАШ ХЬАДЕЗИГА ХЬАЛ А ЛОАРГIАДЕРГДА ИОАРЕ А ДЕРГДА КХОХКАМ IОАЬДАРА ИЧАКЕ, ДIАЬОАН КХАРГЬА ВАЙ ТIЕМА КАЬКАМ!

Сийлахь-боккха Октябрь [illegible] [illegible] ха, [illegible] байрам [illegible] социалистически [illegible] ХIанза парте XXVI съезда, КПСС ЦК майски Пленума исторически решенеш [illegible] [illegible]

ХОАСТАМ ХИИЛА СИИЛАХЬ-ДОККХАЧА СОВЕТСКИ ХАЛКЪА — КОММУНИЗМ ХЬАЛ-[illegible] МАШАРА ТIЕХЬА ДЕРРАША [illegible] ДОАТТАБЕРГА!

ШИН ШЕРА ПЛАН ЙОЛАШ Я

Дика къахьегама толам баьккхаб «Автогенсоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода дикагIйолча бригадех цаI лоархIача В. Турапин керте латтача бригада электросварщикаша.

Шоаш баьккхача толамах дувцаш цар керттерча даькъе белгалдоах къахьегам бригаде тIехдика вIаштIехьбаьккха хилар, коллективера нах шоай балха бокъонца бола говзанчаш хилар. Цар говзал лакха хилара тешал деш да бригадо кийчъер экспортни продукци хилар а.

Хьалха латтача коллектива сий лакха лоаттаду бригадира В. Турапина, цун гIонча А. Меньщикова, сварщикий В. Андрюньхинеи Н. Пердзинцевеи, дукkхача кхычари балха говзал лакха хиларо.

М. КРЫМОВ.

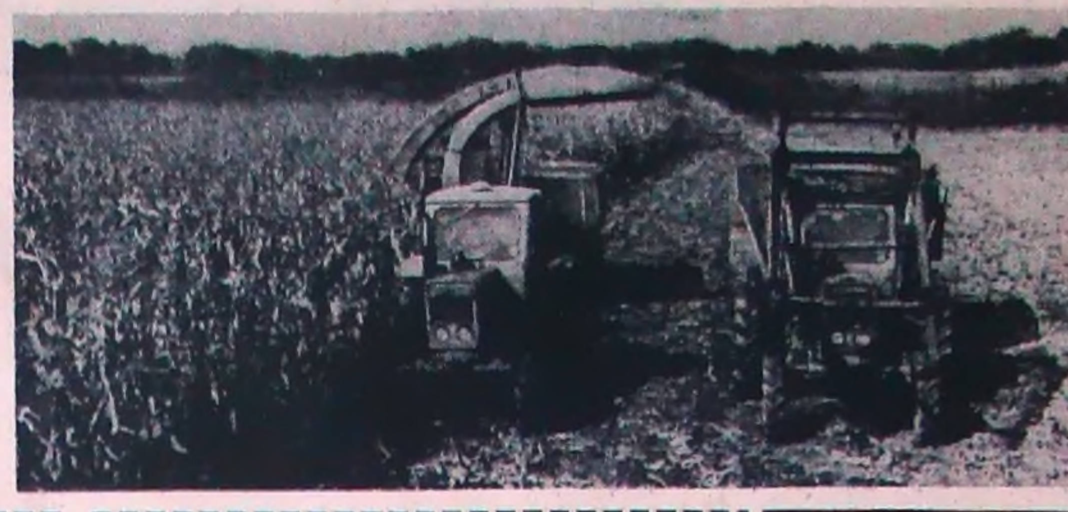

Сийле хийла хьалхалаттарий!

Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу дизара, нохчийн гIалгIайн шоай лоIамагIа Россена юкъебаха 200 шу дизара сийна къахьегама вахте эттача Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхоша доагIаш дола дакъа лаьцад КПСС XXVI съезде, КПСС ЦК ноябрьски (1981 ш.), майски (1982 ш.) Пленумашна оттавь экономически социальни программа кхоачашъеча. Республикерча предприятей организацей коллективаша рапорт делар продукци мальхапа яхкхара цхьайттагIча пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъярах. Паччахьалкхен планагIа лаьрхIачул совгIа арахийцар 17 миллион сома мехка продукци.

ЧIоагIа оасаре бола баьб производственни коллективаша 1982 шера ийс бетта а. Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу дизара, из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шу дизара сийленца наньаяхара яь дIайоалаьча «Грознефть» объединене, «Красный молот», «Электроприбор», «Трансмаш», Гl. Азриева цIерагIча «Электроинструмент» заводий, Грозненски производственни швейни объединене, Наурски чхьагIар доакхача завода, ялата продуктан управлене кхыча коллективаша толаме кхоачашдир юбилейни декхараш.

Ийс бетта план толаме кхоачашйир республикерча керттерча подрядни организацеша — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене, «Грозтрубопроводстрой» треста, «Чечено-ингушводстрой» гIишлон управлене.

Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шу дузача цIейшта сийленца наньабахара яьржача социалистически яхьа чтогаш а вь, КПСС Нохч-ГIалгIай обкомо бюрос, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо социам баьб:

Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу дизара, из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шу дизара сийна яьржача социалистически яхьа эггара дикагIа хьокхамаш дахарах хьожае:

Районашта юкъе:

Хьалхара моттиг

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни Знак а луш —

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОНА;

ШоллагIа моттиг

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни Знак а луш —

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНА;

КхоалагIа моттиг

КПСС обкома, НГIАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота а луш —

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНА.

Министерствашта, ведомствашта, производственни, Iилманпроизводственни объединенешта юкъе:

Хьалхара моттиг

КПСС обкома, НГIАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни ЦIе байракх а луш:

«Грознефть» производственни объединенена;

«Грозтрубопроводстрой» треста.

ШоллагIа моттиг

КПСС обкома, НГIАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни Знак а луш:

«Промавтоматика» яхача Iилман-производственни объединена.

КхоалагIа моттиг

КПСС обкома, НГIАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота а луш:

Грозненски производственни швейни объединенена

Промышленностен, транспортен предприятешта юкъе:

Хьалхара моттиг

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни ЦIе байракх а луш:

«Старогрознефть» мехкдаьттан газ йоалача управленена;

СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически заводо;

Гl. Азриева цIерагIча «Электроинструмент» завода;

[illegible]

«[illegible]» объединенена;

«Красный молот» заводо;

[illegible] цIе йолча [illegible] предприятена.

Грозненски телеграфа;

Нохч-ГIалгIай ялата продуктай управленена;

«Союзавтоматстром» ВНПО Грозненски опытно-экспериментальни заводо;

№ 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управленена;

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 7 йолча гIишлон-монтажни управленена.

ШоллагIа моттиг

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни Знак а луш:

Грозненски бурув тохара балхий управленена;

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене СМУ-2;

«Электроприбор» заводо;

производственни текстильно - галантерейни объединенена;

«Центрпромэкскавация» яхача треста спецСМУ;

сигнализацеи бувзамеи Грозненски дистанцена;

«Чечингсельстрой» треста № 920 йолча дIа-юха лелача механизированни колоннена;

«Грознефтеоргсинтез» объединене ПТК-на.

КхоалагIа моттиг

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота а луш:

«Горскнефть» мехкдаьттан газн йоахача управленена;

«Чечингсельстрой» треста ПМК-357;

«Грозгипронефтехим» яхача института;

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 105 йолча дIа-юха лелача механизированни колоннена;

Наурски чхьагIар доакхача завода.

Районаш, ведомствай, объединеней, предприятей, организацей хьалхара, шоллагIа, кхоалагIа моттигаш яьа коллективаш республикански Сийлен улга тIа хьойла.

«Нохч-ГIалгIай АССР 60 шу дизара цIерагIа йола бригада» яха цIи а луш КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома вымпел лойла укх коллективашта:

Горячеводски бурув тохара балхий управлене «Червленная-12» яхача буровой бригадана (начальник Дудин В. К.);

Старогрозненски бурув тохара балхий управлене бурув деттача бригадана (начальник Шулихин И. М.);

«Малгобекнефть» НГДУ мехкдаьттан газн йоахача бригадана (мастер Торий М. Т.);

«Горскнефть» НГДУ скважинашта капитальни ремонт еча бригадана (мастер Дакаев С. А.);

Грозненски ремонтно - механически завода № 2 йолча цеха комплексни бригадана (бригадир Шатобин И. Е.).

СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода № 130 йолча цеха «В» яхача сменана (начальник Шадрина Е. А.);

производственно-товарни контора № 2 йолча цеха шоллагIча эстанаде сменана (начальник Алексеева М. Е.);

Гl. Азриева цIерагIча «Электроинструмент» яхача завода токарни бригадана (бригадир Мутапиев М. В.);

«Красный молот» завода № 5 йолча цеха комплексни бригадана (бригадир Брызгунов Н. И.);

Гудермесски районерча «Кошкельдинский» комсаш яхача совзоза № 1 йолча бригадана (бригадир Шовхалов С.);

художественни промыслаш производственни объединене столярни участка комплексни бригадана (бригадир Аносова Е. А.);

текстильно-галантерейни производственни объединене Ачхой-Мартановски № 3 йолча хIамаш тегача филиала бригадена (бригадир Катаева Х.).

«Промавтоматика» НПО опытни завода радиоаппаратура регулировщикий бригадена (бригадир Штепов В. К.);

В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 3 йолча установке сменана (начальник Константинов А. А.);

«Грозэнергоремонт» яхача ремонтно-наладочни предприяте ремонтно-котельни цеха бригадена (бригадир Цатуров А. Л.);

Назрановски трикотажни фабрика цхьоалагIча конвейера бригадена (бригадир Муцольгова Л. Х.).

Грозненски когa гIирс беча фабрика бригадена (бригадир Абдуразаков М. Л.);

«Терски» яхача производственни мебельно-хьун хIамаш еча объединене № 2 йолча филиала шкафовщикий бригадена (бригадир Цокоева З. М.).

Гудермесски локомотивни депо ТР-3 яхача периодически ремонт еча бригадена (бригадир Борисkин В. К.);

автоколонна 1436 № 10 йолча бригадана (бригадир Тимчов В. В.);

Бувзама Грозненски эксплуатационно-технически [illegible] йолча участкана (начальник Пушкинов Г. В.);

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене (ПМК 10) каменщикий бригадана (бригадир Черенкин П. П.);

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене СМУ-3 отделочникий бригадана (бригадир Сапгинмурадов Я. А.).

«Чечингсельстрой» треста ПМК-920 комплексни бригадана (бригадир Чахриев А.);

специализированни № 7 йолча треста Грозненски монтажни управлене слесарча монтажникий бригадана (бригадир Шутов Н. К.).

Гудермесски кирпичаш еча завода кирпичаш [illegible] сменана (мастер Котолевская Л. М.);

«Грозтрубопроводстрой» треста СМУ-3 изолировщикий укладчикий бригадена (бригадир Шульга В. С.).

А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 40-2 йолча установка сменана (начальник [illegible] [illegible]).

ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ

КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленумо гIаццa Кхачан программа толаме кхоачашъяра деррига шоай низаш оарцагIдаьха къахьегаш боахи Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхоза къахьегамхой. ХIаьта шоай декхарех дика лоархIа а бу.

Ийс бетта планагIа йохка йоагIар 2130 тони йолаш колхоза хьайбаш леладераша паччахьалкхенга ехкай 2295 тони шура. ДIадахача шера цу юкъа ехкачунца ийсийча укх шера ехкар 49 тони дукхагIа я. ХIаьта ерригa ехкача шурех 87 процент цхьоалагIча сортагIа а я.

Фермай коллективаша хаддаьза къовсам лоаттабу хIара кхоабача Iаттагара хьайоаккха шура дукхагIа хилийтара. Шера планагIа яккха йоагIар 2400 килограмм йолаш хIанзале яьккхай 1900 килограмм совгIа.

Детташ дола доахаш лелаеш кхо ферма я цу колхозе. Царка юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай Абаев Адлана кулгалдеча № 2 йолча фермерча коллективо. ХIара шоаш кхоабача Iаттагара ийс бетта 2000 килограмм гаргга шура яьккхай цар, шоай план дикка тIехкхоачаш а еш. Цо торо хилийтай цу юкъа ерригa планагIа яккха йоагIар 817 тони йолаш 840 тони шура яккха.

СССР вIашагIъелла 60 шу, Нохч - ГIалгIай автономе 60 шуи из ший лоIамагIа Россена юкъеяха 200 шуи дизара сийна республика колхозаша, совхозаша лелаьча юбилейни социалистически яхье котбаьнараш а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятни ЦIе байракх а луш хьалхара моттиг хьожаяьй колхоза хьайбаш леладераша.

Дукха дояркаш ба цу боахаче шоай декхараш толаме кхоачашдеш. ХIанзале укх шерара планаш кхоачашъяьй Чеботарева Вера Михайловнас, Овсянникова Зинаида Иосифовнас. Шера планагIа хIара шоаш беттача Iаттагара 2400 килограмм дикка йоагIаш ийс бетта 2600 килограмм шура яккха вIаштIехьдаьннад цар.

Хьинар ца кходеш къахьег Ацаева Кокас, Ахметханова Зулайс, кхьбараша Ахметханова Зулайна Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни хьайбаш леладер яха сийлен цIи еннай, хIаьта Овсянникова Зинаида Иосифовна — Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота.

Хьайбаш леладераша дIахо йолча хана а ишта дика къахьегаргдола хьалаш вIаштIехьдаьхад Серебряков Юрий Евлантьевича кулгалдеча бригадерча механизатораша. Фермашка хьатIа а ена арIаш даь дIаоттаьнад 2460 тони йол, 2020 тони ча, кIоагашка силай 9000 совгIа тони силос, кийчдаьд 850 тони баьца хьоар. Доакъар кхы тIа а кийчдеш да.

С. АУШЕВ.

КЪОНЪЕННАЙ ЗАВОД

Сийлахь-боккхача Октябра 65 шу дизара накъадолташ хьинаре къахьегаш ба Назрановски района кирпичашъеча завода болхлой.

ЧIоагIа бехктокхаме декхар да царна хьалткашка латтар — реконструкци а яь цIей деддеча деношка завод болх бе йолалийтар.

— ДукхагIа дола балхаш чакхдаьннад, — йоах завода керттерча инженера Тутаев Хьажмурда. — кирпичаш йоттача цехе къаьна яр дIа а яьккха керда оборудовани оттаяй. Уж балхаш деш кхо ца дика новкъостал дир Грозненски № 7 йолча треста ГМУС-а болхлоша. Дукха эш ший шоллагIа вахар дIадоладеча завода, къаьстта — специалисташ. Цудухьа Грознерча, Краснодарерча, Приладнерча кирпичашъеча заводашка балха говзал Iомае кхоай болхлой баххийтаб саха.

Шера 26 млн кирпич [illegible] [illegible] [illegible] дIаболаьбича [illegible] [illegible] республика [illegible] тIа [illegible] кирпичашкаша

К. МАРЛИЕВ.

Дика новкъостал ду

Хьувкъам чуэцаш [illegible] кхар IалашIдеча вахта наха юртахошта дикка новкъостал ду Старопромысловски технологически транспорта управленерча автомобилистийн механизатораш.

[illegible] [illegible] дена дIа [illegible] 1983 тони юртбоахама [illegible] 2040 тонн [illegible] 180 тони йол [illegible] 1 Мая цIе [illegible]

[illegible]

А. ТИЩЕНКО.

Актива дешар

Укх деношка город Грознерча Советий актива школа балхара хьалха даьннар. Цига дакъа лоацаш бар горисполкома отделий управленей начальникаш районсовдачий председателий заместителеш, бехктокхамна секретараш, отдела [illegible] [illegible]

[illegible] хьалхашка «КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленума решенешкарен город Грозный лаьрхIа 1985 шерага кхаччалца йолча хана оттаьча кхачан программа» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] горисполкома председатела заместитела, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] В. М. Даниловa [illegible] [illegible] председатела заместитела [illegible] — [illegible] райисполкома председатела заместитела, [illegible] [illegible] секретара В. Ф. Маслова [illegible].

СОВГӀАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

РЕСПУБЛИКА ХАЛКЪА БОАХАМЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШТА НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

СССР хьаь 60 шу дизара, Нохч-ГӀалгӀай АССР хьаь 60 шо Нохч-ГӀалгӀайче ший лоӀамагӀа Россена юкъеяха 200 шуи дизара сийца яьржача социалистически яхье доккхий толамаш дахарах Нохч-ГӀалгӀай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Адильсолтанов Салман Тосолтановича — «АвтоВАЗтехобслуживание» яхача Грозненски межреспубликански центра автослесара.

Ахаев Саламбек Нурдиевича — «Красный молот» яхача завода Грозненски машинашъеча завода токара.

Ахматханов Салама — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода токара.

Ахриев Абсаля Хьасана — Малгобекски автотранспортни предприяте автомобиля водителя.

Абдулазиев ӀиӀса Баудиновича — «Чечингколхозстрой» яхача объединене № 1 йолча дӀа-юха лелача механизированни колонна каменщика.

Багданов Александр Федоровича — Грозненски телеграфа начальника.

Балхаева Ӏабдулрашида Людмилана — ГӀ. Ахриева цӀергӀча назрановски «Электроинструмент» яхача завода слесара - сборщицана.

Белозерова Галина Федоровнана — Грозненски электроремонтни завода электрически машинашта тохкамаш деча.

Балаянц Тамилла Джумшудовнана — Нохч-ГӀалгӀай гӀишлон управлене производственни отдела начальника.

Баматгиреева Делана — «Чечениигушстройматериалы» яхача объединене № 2 йолча гӀишлон материалий комбината кирпишк аравттаеча.

Бексултанов Алхазур Абдулмажидовича — «Чечингражданпроект» яхача институтa инженерни изысканеи отдела начальника.

Васильев Валентин Петровича — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене балхий вокххаьӀолча производителя.

Владимиров Сергей Васильевича — «Чечениигушводстрой» яхача гӀишлон управлене № 4 йолча дӀа-юха лелача механизированни колонна экскаватора машиниста.

Горин Иван Егоровича — «Электроприбор» яхача Грозненски завода слесара-инструментальщика.

Герусова Любовь Михайловнана — «Промавтоматика» яхача Грозненски Ӏилмапроизводственни объединене опытни завода сверловщица.

Гаврилов Геннадий Петровича — Нохч - ГӀалгӀай цементни завода кхесташ йолча пийлиний машиниста.

Гражданкин Александр Викторовича — Нохч - ГӀалгӀай карьероуправлене экскаватора машиниста.

Дикаева Тамара Азизовнана — Грозненски машинашъяха йистерча почтанта иоахой корреспонденцей сортировщицана.

Джалаев Увайс Вахаевича — бӀаргаш дайнарий Еррироссийски Грозненски учебно - производственни предприяте болхлочов.

Дашаев М[illegible] Белаловича — «Грозтрубопроводстрой» яхача треста № 2 йолча гӀишлон-монтажни управлене вокххагӀволча прораба.

Дакаева Асет Хароновнана — «Чечингсельстрой» яхача треста 24 101 йолча дӀа-юха лелачи механизированни колонни штукатура.

Евдокимов [illegible] — [illegible]

Енюхов А[illegible] — [illegible]

Забабурин [illegible] — Грозненски [illegible]

Иезумова [illegible] — [illegible]

Иванова [illegible] — [illegible]

Каламицкая [illegible] — [illegible]

Курицын [illegible] — [illegible]

йолча дӀа-юха лелача механизированни колонна каменщикий бригадира.

Лососинов Роберт Ильича — «Автоспецоборудование» яхача Грозненски опытно-экспериментальни завода слесарий бригадира.

Лаптев Алексей Кирилловича — «Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене автомобиля водителя.

Маазов Магомед Маазовича — медицински инструментий Гудермесски завода кузнеца-штамповщика.

Мантасаров Аркадий Григорьевича — «Нефтегазпромавтоматика» СПКБ отдела заведующена.

Махмутова Евгения Захаровнана — къора барий Еррироссийски общества Грозненски учебно - производственни предприяте швея-мотористкана.

Муратко Иван Антоновича — автомобильни никъаш дехкарен цаьна эксплуатаци ярен Нохч-ГӀалгӀай производственни управлене механизированни карьера камнедробильни цеха моториста.

Недугова Надежда Васильевнана — Грозненски межгородни телефонни станце телефонисткана.

Осмаева Хьава Баудиновнана — «Пищемаш» яхача Аргунски завода токарий бригадира.

Овчарова Нина Александровнана — Грозненски радиотехнически завода радиоаппаратура монтажницана.

Олейников Дмитрий Степановича — «Ставропольпромвентиляция» яхача треста Грозненски монтажни управлене слесари - сантехникий бригадира.

Потапова Татьяна Васильевнана — Нохч - ГӀалгӀай транспортни управлене планово - экономически отдела начальника.

Подколзина Людмила Ивановнана — Грозненски радиотехнически завода радиоаппаратура монтажницана.

Погорелова Ольга Федоровнана — Нохч - ГӀалгӀай гӀишлон управлене № 2 йолча гӀишлон - монтажни управлене штукатура.

Решидов Салам Хакиевича — № 1 йолча Грозненски пассажирски автотранспортни предприяте автомобиля водителя.

Резниченко Виктор Николаевича — «Электромонтажконструкция» яхача треста Грозненски электромеханически завода электросварщика.

Рипачев Алексей Ивановича — «Грозэнерго» РЭУ Малгбоалехьарча электрически сетий мастера.

Ресанов Александр Ивановича — «Чечингкоммунпроект» яхача проектни контора сметни отдела инженера.

Сагипов Владимир Мартыновича — Нохч - ГӀалгӀай химически завода стеклоформуюши машиний машиниста.

Толстикова Надежда Михайловнана — «Грозтрубопроводстрой» яхача треста № 1 йолча гӀишлон - монтажни управлене штукатура маляра.

Усик Ольга Степановнана — «Чечингшвейбыт» яхача производственни объединене закройщицана.

Хамзаева Тоита Абазовнана — «Терек» яхача производственни мебельно-диаьхах хӀуманеча объединене отделочницана.

Хушиев Абдул Хамбелла — Сунжански райпобыта [illegible]

Хусаинов [illegible] — «Грозэнерго» [illegible] предприяте электро[illegible]

Хасиева Роза Маамитовнана — [illegible] телеграфист[illegible]

Халидов М[illegible] — [illegible] машиниста [illegible]

Цимолидзе [illegible] — Грозненски [illegible]

Шарипова [illegible] — [illegible] НИИ [illegible]

Эгиев [illegible] — [illegible]

[illegible] Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. [illegible]

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь И. ПРАВЕЛЬНИК

г. Грозный, 1982 ш. 18 октябрь

ЦХЬАН МУГӀАРЕ А ЛАТТАШ—ЛЕРХӀАЧУНГА ЦХЬАНА

Къилбаседа Кавказа вежарашха йолча автономни республикашта 1982 шера 9 бетта хӀалаьча социалистически яхьа итогаш

ЧӀоаггӀа хьинар айденнех догаш гӀоздаьннел болаш белталдаьккхар Ииъ ордел лелаеча Нохч - ГӀалгӀайчен къахьегамхоша автономе 60 шуи на ший лоӀамагӀа Россена юкъеяха 200 шуи дизар. ЦӀей деадеча дакъа лаьцар Къилбаседа Кавказа вежарашха йолча автономни республикий делегацеша а. Из да Дагестански, Черсий-Балкхарой, Къилбаседа - ХӀирий АССР халкъий а Къилбаседа Кавказерча кхыча халкъий а цӀенӀ доттагӀалли вошалли хьахьоккхар.

Къахьегамен политически хьинар чӀоаггӀа айдения а болаш накъаболх яхье яьнинача вежарашха йолча автономни республикай къахьегамхой СССР хьаьь 60 шу дизара. Къахьегара къовсабаларо, вежарашха новкъостал дарон оагӀув хьаллацарон, опыт дӀа-хьа эцарон вьттув боаних республикай къахьегамхой шоашта хьалхашка оттадаь декхараш толамегӀа кхоачашде. Цунна дола дика тешал да 1982 шера 9 бетта итогаш. Республикаш экономически социальнии дегӀаккхулача мерда толамаш даьхад.

Къилбаседа ХӀирийчен производстве хьалхалаттараш (аьрдехьара аьттехьа) — Социалистически Къахьегама Турпалаш Орджоникидзевски швейни фабрика швея-мотористка К. Кесаева, Пригородни района «Чермен» яхача колхоза звеньевой Т. Алагов, КПСС XXVI съезда делегат, «Победит» яхача завода сварщик Б. Ефременко, Социалистически Къахьегама Турпалаш Правобережни района № 8 йолча консзавода доярка П. Госичаева, С. М. Кирова цӀергӀча Орджоникидзевски вагоноремонтни завода строгальщика Е. Битиева, «Магнит» яхача орджоникидзевски завода фрезеровщика Ф. Ногаев.

Р. ДИКА сурт. ТАСС фотохроника.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Вежарашха йолча республикай индустре къахьегамхой шоай хьинаречa къахьегамца наггьабяха кийчлу СССР хьаьь 60 шу дизара. 11-ча пятилетка шоллагӀча шера планови заданеш тӀаьхьа социалистически декхараш кхоачаши тӀехьхолчаши де я хӀаьта иштта пятилетка шин шера ерригa заданеш кхоачашъелга Ӏалашде а лаьрхӀад цар

Заводашкеи фабрикашкеи къаьстта уйла тӀайохийт производственни потенциал дӀахо оидаьккхьара, общественни производства эффективность лаккхъенгӀолча, продукцие дикал тоаергӀолча, боахама механизм эргайоаккхаргӀолча ерригача торонехи кхоачамехи бизагӀа пайда эцара вахаро хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара.

1982 шера нӀс бетта план продукци маьхала яккхара объема тӀехкхоачашъяьй ерригача автономни республикай индустре болхлоша. Дукха итташ миллионаш сома маьха продукци кхаьчай мехкага планал совгӀа.

Планал совгӀа мехкдаьттеи гази яккхара тӀайпна хинна шоай социалистически декхараш дикка тӀехкхоачашдаьд Нохч-ГӀалгӀайчен къахьегамхоша. нӀс бетта программ совгӀа Даьхена деннад цар 115.0 эзар тонн мехкдаьттеи 66.0 миллион кубометр гази. Из да цар вай Даьхен юбилейна луш дола дизза совгӀат

Планал совгӀа тоьал дукха электроэнерги, металл, машинаши оборудовании, халкъа эша товараш деннад мехка Дагестански, Черсий-Балкхарой, Къилбаседа-ХӀирий АССР-ий производственни коллективаша а.

Производственни коллективашка кӀезига опыт Ӏоаьлц общественни производства эффективность лаккъяра, къахьегама дисциплина чӀоагӀъяра, эхьа йовш йола балха хи кӀезигьара, технически керладараш юкъенхахьара, доагора - энергетически материальнии ресурсаш кхом дуккхагӀа беш дӀахийтара Уж деррига хӀамаш дика хиннад экономически хьокхамашта

Продукци дуккхагӀа арахецара хьокхамаш дуккхагӀа лаккхдаьд Черсий - Балкхарой АССР индустре болхлоша, 6 процент дуккхагӀа хьа лый продукци.

Яхье яьнинача ерригача республикашка Ӏалашдаьд къахьегама овсарле лаккхъяра заданеш кхоачашъелга, цу тӀа а, дикка дуккхагӀа тинай Черсий-Балкхарой АССР предприятешка цхьан болхлочоа лоархӀаш хьаьь продукци.

Бетта - бетта дуккхагӀа хул пачхьалкхен дикало Знак тӀалатташ арахеца продукци. Нохч-ГӀалгӀайчен предприятешка пачхьалкхен дикало Знак тӀалатташ - арахец 35 процент совгӀа продукци. Продукцие дикалиа гӀоръьнна я Дагестански, Къилбаседа - ХӀирий АССР-ий дуккха коллективаш а.

Цунца цхьана, производственни коллективай балха тӀа хӀана а кӀезига дац кхоачамбоацараш, карара дулийтараш, пайда эцаьза дола кхоачамаш

Лохе кена техача даннеша хьахьокх. 1982 шера нӀс бетта планах лоархӀа ца а еш, тӀехьайнса предприятеш хилар, цхьан ашшарагӀа болх беш йола коллективаш ерригаш а ца хилар.

1982 шу чаккхала йисар кӀезига ха я, цудухьа производства ерригача участкашка чӀоаггӀа къахьега дезаргда хьа на деш диса продукцие цхьаццадола тайпаш дӀакхоачашдара, заданеш декхараш кхоачаш ца а деш тӀехьадисачара хьалдовлара, цхьайттаӀагӀча пятилетка шоллагӀча шерен шин шерен планови заданеш декхараш ерригача хьокхамашта кхоачаш тӀехкхоачаш дара а вай халкъа историе чухь дезача денна — СССР хьаьь 60 шу дизара даха ма доагӀара накъадахара а.

1982 ШЕРА НӀС БЕТТА ПЛАН ПРОМЫШЛЕННОСТЕ КХОАЧАШЪЯР
(процентех)

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Продукци маьхала яккхара план кхоачашъяр	100,8	101,7	101,9	102,1
Соахкарча укх ханаца нийсйича товарни продукци дуккхагӀа хьаяр	100,0	101.8	106.0	104.1
Къахьегама овсарле лаккхъяра план кхоачашъяр	100,4	102,0	101,8	102,0
Соахкарча укх ханаца нийсйича къахьегама овсарле лаккхъяар	99,9?	101,4	103,1	102,0
Промышленни предприятей дукхал	145	141	121	191
Царех продукци маьхала яккхара план кхоачаш ца яьраш	5	3	5	4

1982 ШЕРА НӀС БЕТТА КОЛХОЗАШКЕИ СОВХОЗАШКЕИ ХЬАЙБАЙ ПРОДУКЦИ ЯККХАР
(процентех)

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Соахкарча укх ханаца нийсйича дулх даккхар	108	96.0	107	93?
Соахкарча укх ханаца нийсйича яькха ерригa шура	97	97,0	100,8	95
Цхьан фуражни Ӏатта лопрхӀаш яькха шура кг	1534	1804	1747	1371
Соахкарча укх ханаца нийсдича гулдаьд котама фуаш	105	90	103	107

чул дуккхагӀа кийчъяьй йол, силос, кхы тайпа доанъар, долла хӀама ду хьатӀадоагӀача Ӏанна динача доакъарна доахан Ӏалашдара.

1982 шера дӀабохача нӀс бетта дикна дуккхагӀа даьккхад дулх Нохч-ГӀалгӀайи Черсий - Балкхаройи АССР-ашка, 5 процентагара 7 процентага кхаччалца дуккхагӀа гулдаьд фуаш Черсий-Балкхарой, Дагестански, Нохч-ГӀалгӀай АССР-ашка. 1982 шера пачхьалкхенга доахаьн коа тӀара оалхазарии дохкара нӀс бетта план кхоачашъяьй Черсий-Балкхарой, Къилбаседа - ХӀирий, Нохч-ГӀалгӀай АССР-ий боахамаша, хӀаьта фуаш дохкаро — ерригача автономни республикашка

Дахача шера цу ханаца нийсдича автономни республикашка лаккхъеннай доахан, коа тӀара оалхазараш, фуаш кийчдара объемаш. Шоай къахьегама низош юртбоахама продукци дуккхагӀа яккхараш пачхьалкхенга йохкаран, сийлахьча юбилея денна баха ма боагӀара накъабахара тӀидерзадаьд вежарашха йолча республикай юрта боахама болхлоша.

КАПИТАЛЬНИ ГӀИШЛОШ ХЬАЛЪЯР

Автономни республикай гӀишлонхой тӀателла къахьегаш ба балхий йоккха объем кхоачашъяра, цар социально - культурни гӀулакхашта лаьрхӀаш производственни объекташ эксплуатаце дӀаяла, хьалдеча гӀирсий дикал лакхъе

Къаьстта уйла тӀайохийт цар Кхачан программо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачаш а деш, социально-культурни гӀулакхашта лаьрхӀа объекташ хьалъяра.

Автономни республикашка кӀезига яц шоашта хьалхашка оттадаьча декхарех сийленца лоархӀа а еш, хьалха латташ хьайовгӀа коллективаш, цар шоай ханнахьа дикен эксплуатаце дӀател объекташ

1982 шера нӀс бетта план подрядни балхий объема шоай низашца тӀехкхоачашъяьй Нохч - ГӀалгӀайчен гӀишлошъяра организацеша.

Цунца цхьана, дуккхача хьокхамашта нӀс бетта плановни заданеш кхоачаш ца еш йисай Ерригача автономни республикашка пайда ца эцаш йисай капитальни вложеней лимиташ, чуӀа цӀенош хьаллара а тӀехьабиса моттигаш я.

Автономни республикай дуккхача подрядни организацеша план кхоачашъяьнц къахьегама овсарле лаккхъяра — гӀишлошъяра эффективность белгалйоаккхаш болча шу лоархӀамегӀарча хьокхама.

ХьалхагӀа а саина дуккхача объекташка гӀолла дӀахьа а йийкъа лоаттаю средстваш, планагӀа лаьрхӀача боараме керттера фондаш эксплуатаце дӀателга Ӏалашдац, чуӀа цӀенош эксплуатаце дӀадалара гӀулакха декхар тӀадисад дуккхача подрядни организацешта. Боахама механизм эргаьккха тоаярца дувзаденна сихха цунга хьежжа аргабаккхац шоай болх гӀишлошъеча организацеша, кӀезига яц хӀана а цхьаццадола балхаш дӀакхоачаш а ца деш эксплуатаце дӀателаш йола объекташ

Шу чаккхала йисача хана гӀишлонхой кхоачашъе ела программа йоккха я, тоьал дукха чуӀа цӀеноши, школаш, социально - культурни гӀулакхашта лаьрхӀа кхыйола объекташ эксплуатаце дӀалла гӀишлошъяра эффективности балхий дикали лакхъе еза цар

ЦхьайттаӀагӀча пятилетка шоллагӀа шу деррига хьокхамашта толаме чаккхадоахарал вай Даьхен юбилейна иха ма йоагӀара накъахьаран лоархӀамегӀа а долаш декхар дац гӀишлонхой цхьанна а коллектива.

1982 ШЕРА НӀС БЕТТА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ КИЙЧЪЯРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР
(процентех)

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Доахана коа тӀара оалхазараш	102	100,5	102	97
Шура	98	100,5	100,3	97
Фуаш	109	100,4	107	103
Соахкарча укх ханаца нийсйича хьайбай продукци кийчъяра объем				
Доахана коа тӀара оалхазараш	104	100,5	104	91
Шура	99,5	102	100,8	98?
Фуаш	111	104	107	104

ТОРГОВЛИ

Отчетни даннешкара гуш ма дарра, пачхьалкхени кооперативни торговле розничин товарооборота нӀс бетта план кхоачашъяьяц кхаь автономни республико, цул совгӀа, торговле болхлой вӀаштӀехьдаьнадац 1982 шера хьалхарча ялх бетта тӀадиса декхараш тӀера дӀадаха.

Дукха моттигаш я даьча договорашка хьежжа ассортимент, ханаш, дикал йолаш товараш хьачутелга промышленни предприятеша Ӏалаш ца деш. мах беча организацешка хьауха товараш нӀдерашта дуккхагӀа хьашт долча тайпара доацаш.

Цул совгӀа, товарооборота юкъе кӀезига кхухь моттигера ресурсаш Нохч-ГӀалгӀай, Дагестански, Черсий-Балкхарой АССР-ий общественни кхачан предприятей коллективаша Ӏалашдаьд общественни кхачан 1982 шера нӀс бетта план кхоачашъелга

ТӀехьабисачара хьалхабовла, пятилетка шоллагӀча шера задани кхоачашъе СССР хьаьь 60 шу дизара баха ма боагӀара накъабаха гӀерташ къахьег автономни республикай торговле болхлош. Юрта боахама продукташ дукхагӀа тоадара даькъе Кхачан программа кхоачашъеча шоашкара доагӀа даькъа лаца лаьрхӀа ба уж.

1982 ШЕРА НӀС БЕТТА КАПИТАЛЬНИ ГӀИРСАШ ХЬАЛДАРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР
(процентех)

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Пачхьалкхен капитальни вложеней лимитах пайда эцар	90	92,4	90	92
соахкарча укх ханаца нийсдича	90	94,1	98	101
Подрядни балхий план шу хьадоладелча дена шоай низашца кхоачашъяр	103	95,0	96	94
ЧуӀа цӀенош хьалдара хьожаьча капитальни вложенеех пайда эцар	61	64,2	64	62
соахкарча укх ханаца нийсдича	92	100,7	124	96
Деррига чуӀа цӀенош хьалдара план кхоачашъяр	95	100,2	62	66
соахкарча укх ханаца нийсдича	100,9	119,8	64	107
Къахьегама овсарле лаккхъяра план кхоачашъяр	98	96,1	97,1	93
соахкарча укх ханаца нийсдича	100,0	98,9	99,9	98

БЫТА СЛУЖБА

ДӀадахача шера нӀс беттана нийсдича бахача наха дикка дуккхагӀа гӀулакхаш даьд быта служба болхлоша. ХӀаьта Нохч - ГӀалгӀайи Дагестански АССР-ий юрташка бахача наха даь гӀулакхаш къаьстта дукха да Цунца цхьана бахача наха бытовой гӀулакхаш дара 1982 шера нӀс бетта планаш кхоачаш ца еш тоьал дукха йисай Нохч - ГӀалгӀай, Къилбаседа ХӀирий, Черсий-Балкхарой АССР-ашка.

Городашкеи юрташкеи хӀана а цкъа деӀаух быта [illegible] сеть, шоай ханнахьа [illegible] заказаш — [illegible] быта служба [illegible] хьамашта

Уж [illegible] цхьайттаӀагӀча пятилетка шоллагӀча шера [illegible] толаме [illegible] — быта служба хӀара [illegible] [illegible]

1982 ШЕРА НӀС БЕТТА ТОВАРООБОРОТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР
(процентех)

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Пачхьалкхени кооперативни торговле розничин товарооборота план кхоачашъяр	98	97,9	98	100,6
цу даькъе: розничин товарооборот	97	97,7	98	100,4
общественни кхачан товарооборот	100,4	99,3	102	102,6

БАХАЧА НАХА БЫТОВОЙ ГӀУЛАКХАШ ДАРА 1982 ШЕРА НӀС БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР
(процентех)

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Шу хьадоладелча дена бытовой гӀулакхаш дара кхьарча объема план кхоачашъяр — ерригa а	94	97,8	98	100,3
соахкарча укх ханаца нийсдича — ерригаш а	107	101,3	104	106
цу даькъе: юрташка	109	100,1	92	109

ЮРТА БОАХАМ

КПСС ЦК майски (1982 шера) Пленумо чӀоагӀъяь Кхачан программы кхоачашъе болабеннаб автономни республикай юрта боахама къахьегамхой. Из кхочушйеча укх шерре а бели [illegible] толамаш даха [illegible] [illegible] цунна йоалаш [illegible] колхозийи совхозийи кхайкара. Из боаций [illegible] кхебаьб ка болча ялатий хьаький, шекара свекла кӀадаргаш пачхьалкхен на дӀателаш [illegible] технически культураш баьлаьараш [illegible]

«Хьал мел кхеин хӀамаш дораеш [illegible] бола беш ба юрташкара къахьегамхой. Колхозийи совхозийи фермашка доахьаран дӀаюлаш [illegible] совкхар

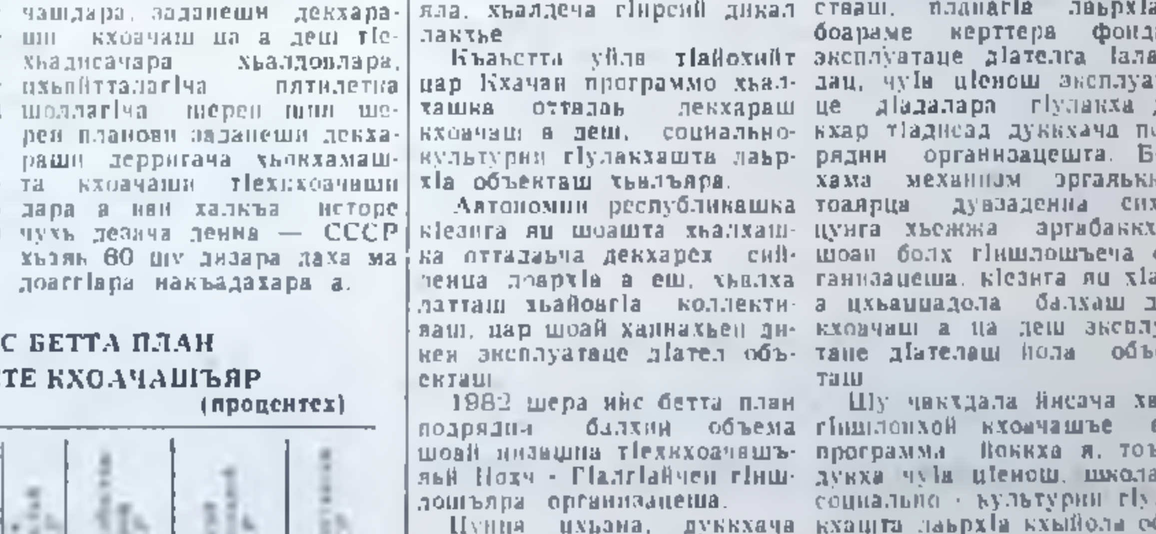

Ийса оал Дагестанах Российски Федераце комсий цех ала.

Хьалхалаттача боахама Дербентски района Алиева цӀергӀча совхоза къахьегамхоша плантаце хӀара гектара тӀара 170—180 центнер комсий чуэц.

СУРТА ТӀА: Алиева цӀергӀча совхоза дикагӀйола комсаш чуэцараш комсомолкаш М. Атаева (аьрдехьарьяр) Б. Магомедова.

Р. ДИКА сурт. ТАСС фотохроника.

ТЕХНИКАХ ХЬАЬКЪАЛЦА ПАЙДА ИЙБЕШ

РЕПОРТАЖ

Урус-Мартановски района «Краснодармейский» совхоза № 2 йолча трактори бригада хьажкIаш чуаличч ахай тIа кIаьчча дегара хьалха бIерг тIаштар яхайш шиъ дагIача улга тIа хьалтеча йоалача бюллетень. Цу тIа дIаязлаьдар, хьажкIаш чуэцаш боачача механизатораш хьатIарча дийнахь хIаране балча балха хьокхамаш. Этара дуйхагIа хьажкIаш чуэца кIаштIехьдаьлар Ахмадов Хьасана. Иъ тешал а деш цун агрегата тIа сийда хьежача маьлха дIанараша лепа а еш йоал «Дикагl» волча комбайнера» яхь нагара кара тела цIе вымпел. Еррига а «Херсонец 7» яхь бIиъ комбайн а хьажкIаш чуэцаш. Тайна, пайеса йолх уж. Сухал а ца беш цIена чуэц хьупкъам комбайнераша. Шерра яьржай царна юкъе социалистически яхь. Иъ дика гуш да бюллетенешна хьежача. Хьалхалаттар Ахмадов Хьасан вале а комбайнераша юкъе цхьаъмегIа а тIехьавуссачарех ва ала йиш яц хIана йолча норма 3,5 гектар йолаш царех хIаране дийнахьа чуэц 4—4,5 гектар хьажкIаш. ХьажкIаш хьахьокхаш йолча агрегата ша лакха оксарле йолаш болх бар дуккагIча лаьккъе яхай тIара хьатта хьажкIаш дIакхухьача шоферашца шоай декхар тешшаме яхочашдар да. Ас цу яхай тIа яьккхача хана машина хьапрча хьежаш болх а ца беш латташ цхьа агрегат йлар. Дийнахьа 10—12 рейс е яIаштIехьдоал хIара шофера. Къаьстта дика болх бирих белгалъяьлинай царна юкъе Джамбулатова Сашта. Цхьабакъда, яьке хьалхе лелвер кхалсар я аьнна яьлча кIезигдукха цедваьлар со.

— Цохам цедвала эшаш, Сашта тхона цхьана болх бу дуккха ха я. — аьлар шофер Исрапилов Абубилта.— Хьалхе лелвара бокъо цхьа мо дуккаха яьккхай по Цудухьа, цунна кийса болх бе мотар сийлен оагуI оаха Хьинар долаш болхло я иъ Хlаьта. ишта хьинар кхо а ца деш кхайна уллуъ къаьстеташ кхалсар йолга Загадехача эхь хет мекъал гуманлийта, болх дика ма бича. Цудухьа двигатель машина дог оалача санна, тха водителий коллектив — бригада «дог» оал Сайитах.

Комбайнаш чакхъяьнначул лаьттан тIара йолийга хьажкIаш хьалехьаеш дуккха нах боахи

— Къаьстта йоаккхо и оаха беррига хьубкъам цIена, цхьаккха хIама ца дойташ чуэцара — йоах бригада кулгалхочо. КПСС обнома члена Гебаев Iарбе — Цу тIаьнна тIоай юртара нах оарцагIбаьхаб оаха Цудухьа хьувкъам лакха ба. План 23 центнер йолаш хIанз тха хIара гектара тIера вIаштIехьдоал 37 центнер фуаллъяьха хьажкIаш чуэца. Еррига 300 гектара тIа иъелъй бригадо уих шера ялата лаьрхIа хьажкIаш. Шарех 150 гектара тIара праш чуийца дамнад тхо. Хlаьта хIана геттара лакха я балха темпаш, хIана яьлча тха механизаторашн дика кхетаду гуйрийна хьоттам лаца доаниш сиха хуцIалулга Цудухьа. хIанз чоза этачч хьаьх биъаа хьежаш ца беш латташ йлар. Дийнахьа 10—12 рейс е яIаштIехьдоал хIара шофера. Къаьстта дика болх бирих белгалъяьлинай царна юкъе Джамбулатова Сашта. Цхьабакъда, яьке хьалхе лелвер кхалсар я аьнна яьлча кIезигдукха цедваьлар со

— Цохам цедвала эшаш, Сашта тхона цхьана болх бу дуккха ха я. — аьлар шофер Исрапилов Абубилта.— Хьалхе лелвара бокъо цхьа мо дуккаха яьккхай по Цудухьа, цунна кийса болх бе мотар сийлен оагуI оаха Хьинар долаш болхло я иъ Хlаьта. ишта хьинар кхо а ца деш кхайна уллуъ къаьстеташ кхалсар йолга Загадехача эхь хет мекъал гуманлийта, болх дика ма бича. Цудухьа двигатель машина дог оалача санна, тха водителий коллектив — бригада «дог» оал Сайитах.

Комбайнаш чакхъяьнначул лаьттан тIара йолийга хьажкIаш хьалехьаеш дуккха нах боахи

— Къаьстта йоаккхо и оаха беррига хьубкъам цIена, цхьаккха хIама ца дойташ чуэцара — йоах бригада кулгалхочо. КПСС обнома члена Гебаев Iарбе — Цу тIаьнна тIоай юртара нах оарцагIбаьхаб оаха Цудухьа хьувкъам лакха ба. План 23 центнер йолаш хIанз тха хIара гектара тIера вIаштIехьдоал 37 центнер фуаллъяьха хьажкIаш чуэца. Еррига 300 гектара тIа иъелъй бригадо уих шера ялата лаьрхIа хьажкIаш. Шарех 150 гектара тIара праш чуийца дамнад тхо. Хlаьта хIана геттара лакха я балха темпаш, хIана яьлча тха механизаторашн дика кхетаду гуйрийна хьоттам лаца доаниш сиха хуцIалулга Цудухьа. хIанз чоза этачч хьаьх биъаа хьежаш ца беш латташ йлар. Дийнахьа 10—12 рейс е яIаштIехьдоал хIара шофера. Къаьстта дика болх бирих белгалъяьлинай царна юкъе Джамбулатова Сашта. Цхьабакъда, яьке хьалхе лелвер кхалсар я аьнна яьлча кIезигдукха цедваьлар со

— Цохам цедвала эшаш, Сашта тхона цхьана болх бу дуккха ха я. — аьлар шофер Исрапилов Абубилта.— Хьалхе лелвара бокъо цхьа мо дуккаха яьккхай по Цудухьа, цунна кийса болх бе мотар сийлен оагуI оаха Хьинар долаш болхло я иъ Хlаьта. ишта хьинар кхо а ца деш кхайна уллуъ къаьстеташ кхалсар йолга Загадехача эхь хет мекъал гуманлийта, болх дика ма бича. Цудухьа двигатель машина дог оалача санна, тха водителий коллектив — бригада «дог» оал Сайитах.

Комбайнаш чакхъяьнначул лаьттан тIара йолийга хьажкIаш хьалехьаеш дуккха нах боахи

— Къаьстта йоаккхо и оаха беррига хьубкъам цIена, цхьаккха хIама ца дойташ чуэцара — йоах бригада кулгалхочо. КПСС обнома члена Гебаев Iарбе — Цу тIаьнна тIоай юртара нах оарцагIбаьхаб оаха Цудухьа хьувкъам лакха ба. План 23 центнер йолаш хIанз тха хIара гектара тIера вIаштIехьдоал 37 центнер фуаллъяьха хьажкIаш чуэца. Еррига 300 гектара тIа иъелъй бригадо уих ше-

ра ялата лаьрхIа хьажкIаш. Шарех 150 гектара тIара праш чуийца дамнад тхо. Хlаьта хIана геттара лакха я балха темпаш, хIана яьлча тха механизаторашн дика кхетаду гуйрийна хьоттам лаца доаниш сиха хуцIалулга Цудухьа. хIанз чоза этачч хьаьх биъаа хьежаш ца беш латташ йлар. Дийнахьа 10—12 рейс е яIаштIехьдоал хIара шофера. Къаьстта дика болх бирих белгалъяьлинай царна юкъе Джамбулатова Сашта. Цхьабакъда, яьке хьалхе лелвер кхалсар я аьнна яьлча кIезигдукха цедваьлар со

— Цохам цедвала эшаш, Сашта тхона цхьана болх бу дуккха ха я. — аьлар шофер Исрапилов Абубилта.— Хьалхе лелвара бокъо цхьа мо дуккаха яьккхай по Цудухьа, цунна кийса болх бе мотар сийлен оагуI оаха Хьинар долаш болхло я иъ Хlаьта. ишта хьинар кхо а ца деш кхайна уллуъ къаьстеташ кхалсар йолга Загадехача эхь хет мекъал гуманлийта, болх дика ма бича. Цудухьа двигатель машина дог оалача санна, тха водителий коллектив — бригада «дог» оал Сайитах.

Комбайнаш чакхъяьнначул лаьттан тIара йолийга хьажкIаш хьалехьаеш дуккха нах боахи

— Къаьстта йоаккхо и оаха беррига хьубкъам цIена, цхьаккха хIама ца дойташ чуэцара — йоах бригада кулгалхочо. КПСС обнома члена Гебаев Iарбе — Цу тIаьнна тIоай юртара нах оарцагIбаьхаб оаха Цудухьа хьувкъам лакха ба. План 23 центнер йолаш хIанз тха хIара гектара тIера вIаштIехьдоал 37 центнер фуаллъяьха хьажкIаш чуэца. Еррига 300 гектара тIа иъелъй бригадо уих ше-

СИХЕИ ДИКЕИ ДIАДУВ ЯЛАТ

Ух леношна 1303 гектара тIа ма бола ялат дIаде дезаш ба Надтеречни района «Гвардейский» совхоза № 3 йолча бригадера болхлой. Пийкха латтача деноех ма хулла дикагIа пайда эца гIерташ къахьег ду бригадерча къоначч болхлоша М. Хажмурзаевас, Э. Хамзаевас, Г. Висултановас, А. Берсанчаевас.

Фу дIадуш йолча сеилкаш тIа болх беш ба уж. Цар кхетаду сихеи дикеи ялат дIадийна дикхар шоай балхах тийша долга Цудухьа хьинаре къахьег сеильчикаша.

Пхийтта дийнахьа беррига дIабе безаш бола мукхIкIан дIадийна дикха декхар тIаийнад цу бригадерча къахьегамхоша. Механизаторашна Голтаков Заьлмахан Магомадов Рамзанеи ялат дIадедехьа лаьттана хьалха е еаш йола обработка ю Цампа а доаккхаш цар дика кийчдеча оахама раьза ба цу кхай тIа ялат дIадуш йоахьа сеильчикаш.

Лаьтта оахаш дика болх бу совхоза потеранаша Аскиев Расула, Расиев Туркос, кхьабараша Ялат дIадуьргдола лаьтта хIара шер-шера цар аьхе Iодулл. Дика аьхача лаьтта духха хало е елаш хилар ялат дIаделетьа хьалхагIа еш йола обработка чакхIоаккхаш. Цудухьа нарин дег тIара баркал а оал хIанз из еш боахкача механизаторашна. ялат дIадувча болхлоша.

Хlара шера ялат дика хьалкхеду бригадерча болхлоша. Иттлагlча пятилетке юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 31 центнер ялат даьккхад. планагIа даккха доагIар 18,6 центнер долаш. Цхьайтталагlча пятилетка шерашка ишта из дика хилитара деррига шоай низаш оарцагIдаьха къахьегаш ба уж Сеилкаш тIехьайоахкача трактораш тIа багIа аггара йоккхагIа опыт йолаш бола механизатораш Межиев Хьавар. Шабиев Ваха. Кайсаев Иван. Балиев Ахьмад. Шоашта тIадиллар бехткохаме гIулакх долга кхета а деш сихеи дикеи дIадув цар ялат. Массехк дийнахьа кхо бIаь гектара тIа дIадийна даьккхад механизатораша из.

Ялат дIадуш йоахкача агрегаташка сайна ха из йоаккхийташ хадданза дIадуш дола фу хьатIакхухь механизатораша КПСС членаша Батаев Эмеи Хасбулатов Усамеи

Бригада болх сихеи дикеи дIабахийтара мел эша гIулакхаш даьд совхоза кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша Цудухьа дика къа а хьег цу бригадерча берригача болхлоша.

Х. ШАДИЕВ. **А. ХАЖМУРАДОВ.**

ДОДЗОЛ ДЕХЬАРА

СССР хьаьв 60 шу дузаш

КОТАЛОНИЙ НОВКЪА

Хlанзара дуне теш да социализм чIоагIга дегIаболаш хилара. Тиханара социалистически содружество шийдени прогрессивни хьисеи меттел, адамлеи глобальни проблемаш къествеча, историе лелама достам луча юкъе хьинаре дакъа лацара реальни торонаш а теркальеи болх ша а хинна дIаэттаг. Социалистически содружество — из суверенни цхьатарра бокъонаш йолчеи оплагара хьашташ лерхIаракн цхьатарра хилара. марксистско-ленинскеи идеологе. массе оаторахьара цхьана леладеча гIулакхаша вхотальчеи паччахьалкхенашта юкъерча отношеней керда тайна да.

Ишта хьал да социализмара дар тахан. Цун коталонии никъ дIаболабеинаб революционни шерий алапна юкъе. вхоллакъа шу хьалха Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце сердалоне российски пролетариато къахьегача ахархошна цхьана Советски Социалистически Республикай Союз хьаньча хана.

Башхо-дика исторически событи хилар 1922 шера 30 декабре. Из белгалйоал дунен тIа аггара хьалхара дуккхача къамех латта болхлой ахархойн социалистически паччахьалкхе шоай лоламаIга хьаарца. Интернационалын цхьоагIон центр а хинна дIаэттар Российски Советски Федеративни Социалистически Республика. Деррига къамаши народносташ вхоташ дIаделар эрсий болхлой класси эрсий халкъан гонначьа. Цу хана. коммунизма сабелгало йоалаш латташ. СССР хьахиларах бIаргадайра тхона хургIолча социалистически общества сурт-сибат.

Дагадохийта лов сона, К. Маркеен Ф. Энгельсеи юкъеденачч аггара доккхагIдолча кердача хIамаех цаI юкъесеи пролетарски интернационализма, дунен халкъашта юкъерча пролетарски содружества. пролетариато лерхIа исторически хIамаш вхочашдара алхха ше цаI мари довца хьали реальни баьсеи хиларах тарра дунен халкъашта юкъерча болхлой класса принцип хилар. В. И Ленина карагI дишна Iалькъате доккха хIама да интернационалын национальнын чоахане дипломатика цо теоретически ничъяри практически чакхъяккхар. Дуккхача къамех латта советски социалистически паччахьалкхе хьаьча хана цо Iарде йиллар хьаьча хьалхарча Iалькъате доккха хIама йиш ца партиата яха марксистски положеи. цудухьа. мичча бесса ише а. йиллъа метарбеллаш лаьрхIай цо великорусен национализмах цо шовинизмах оспалгонаш ше. Кхарта халькъа довлаш йолча дуккхаш цу лецинскеи политика Россе халкъан шоашта метарбеллаш хьажа цIех хIаьржа бокъо. Iалькъате бонкха, белггала дерригдунен - исторически лоархIам болаш я къамиI дош къовстадора дакъера Советски Союза опыт. Итташ къамаши народносташ чулоацача, дуккхача къамех латтача паччахьалкхене бокъонаш бокъонаш цхьатарра хилари Iарда тIа хьалха хинначч Россе къамиI йистошна тоъал сиха дIадаьккхар тIехьайсар. СССР-е хьадаьд пайха карда исторически тайпа — советски халкъ.

Советски Союз халкъний цхьоагIо дегIа а цхай, чIоагI а синий индустриализаце, юрта боахама коллективизаци ечч, культурни революце шерашка, социализм бахьан долаш лоаттабечч къовсаме.

Юха а тIаэттар тохкам — гитлеровски Германена духьалара тIом. Цу тIем тIа са дехка латаш хинначч хана кхы а чIоагIарIа цхотаделар халкъаш - пежарий. Цхьатарра гайтача турпалхой котало яккха лаьрхIа хилорш лоалаш хIалак хиларан кIалхара дахьар. СССР яьккха ца Iеш, ерригача планетера халкъаш а. Советски пайха сийле, низ, бирцхоагIо, социалистически Дайхёнцара цар безам кхы дикагIа пхоккха йиш йоаташ хьохьекхаб Леонид Ильич Брежнева дагадоагIарашка. Цаккха а лергдоацаш малха латтаргда децалах ца бохиш Зламига лаьтта лорадеш лаьттарий, тIема оькъара юкъера Советски мохк юха дийнбаьрий. целина нараерзьарий денале гIулакх.

Октябра хана деиз. 1917 шера 26 октябре машарах дола Декрет арадаьлча деиз. Машар бахьан долаш деррига къовсам лоаттабу социализмо юхьанца Советски паччахьалкхенга а дуг тIехьарIа ерригаба социалистически содружествата а гIолла. Коминтерна VII конгресса резолюце тIа а тIехьа даккха а доагIаш белгалдаьккхадир, СССР машара политика Советски паччахьалкхе лорадра тIерзаяь ца Iеш, цо деррига мехкашкарча болхлой пахар. беррига тоIабаь бовхкарийн боацабеш бирийн пахар лорадеш хилар, из адамлеи пахара хьашташ юхочашдеш и, цо тIема акхалах лорою культура.

Дунен шоллагIа тIом чакхбоалаш чакхбаьнначул тIехьаIеи Европан Азеи дуккхача мехкашца социалистически халкъа демократически революцеш хилар бахьан долаш цхьан мехка долалоцеш араньнай социализм, дунен систем а хинна дIаэттаг Уж революцеи котало тIа вытун бола дунен халкъашта юкъерча хьалаш хьажкIаш доладамбоаташ дола Советски Союз а йоацаш германски фашизмах милитаризмах эшаш бахьан долаш.

Ший болча къамиI-къоман мукъаделш болаш еча возделие йоаккхо империализма колониальни система ялальмате бонкха, белггала дерригдунен - исторически лоархIам болаш я къамиI дош къовстадора дакъера Советски Союза опыт. Итташ къамаши народносташ чулоацача, дуккхача къамех латтача паччахьалкхене бокъонаш бокъонаш цхьатарра хилари Iарда тIа хьалха хинначч Россе къамиI йистошна тоъал сиха дIадаьккхар тIехьайсар. СССР-е хьадаьд пайха карда исторически тайпа — советски халкъ.

Советски Союз халкъний цхьоагIо дегIа а цхай, чIоагI а синий индустриализаце, юрта боахама коллективизаци ечч, культурни революце шерашка, социализм бахьан долаш лоаттабечч къовсаме.

Юха а тIаэттар тохкам — гитлеровски Германена духьалара тIом. Цу тIем тIа са дехка латаш хинначч хана кхы а чIоагIарIа цхотаделар халкъаш - пежарий. Цхьатарра гайтача турпалхой котало яккха лаьрхIа хилорш лоалаш хIалак хиларан кIалхара дахьар. СССР яьккха ца Iеш, ерригача планетера халкъаш а. Советски пайха сийле, низ, бирцхоагIо, социалистически Дайхёнцара цар безам кхы дикагIа пхоккха йиш йоаташ хьохьекхаб Леонид Ильич Брежнева дагадоагIарашка. Цаккха а лергдоацаш малха латтаргда децалах ца бохиш Зламига лаьтта лорадеш лаьттарий, тIема оькъара юкъера Советски мохк юха дийнбаьрий. целина нараерзьарий денале гIулакх.

Октябра хана деиз. 1917 шера 26 октябре машарах дола Декрет арадаьлча деиз. Машар бахьан долаш деррига къовсам лоаттабу социализмо юхьанца Советски паччахьалкхенга а дуг тIехьарIа ерригаба социалистически содружествата а гIолла. Коминтерна VII конгресса резолюце тIа а тIехьа даккха а доагIаш белгалдаьккхадир, СССР машара политика Советски паччахьалкхе лорадра тIерзаяь ца Iеш, цо деррига мехкашкарча болхлой пахар. беррига тоIабаь бовхкарийн боацабеш бирийн пахар лорадеш хилар, из адамлеи пахара хьашташ юхочашдеш и, цо тIема акхалах лорою культура.

Дунен шоллагIа тIом чакхбоалаш чакхбаьнначул тIехьаIеи Европан Азеи дуккхача мехкашца социалистически халкъа демократически революцеш хилар бахьан долаш цхьан мехка долалоцеш араньнай социализм, дунен систем а хинна дIаэттаг Уж революцеи котало тIа вытун бола дунен халкъашта юкъерча хьалаш хьажкIаш доладамбоаташ дола Советски Союз а йоацаш германски фашизмах милитаризмах эшаш бахьан долаш.

Ший болча къамиI-къоман мукъаделш болаш еча возделие йоаккхо империализма колониальни система

Хьахилар бIаь совгIа керда паччахьалкхенаш, хьа а хилни дIабаьрзар блокех дIа ца кхийттача мехкий антимпериалистически болам.

80 — 70-ча шерашка кхы а дуккагIа шерделар социализма географи, аггара хьалхара социалистически мехка ше социалистически лостам бола мехкаш хьахилар Америкен Африкен.

Экономика, Iилмен техникеи, культура дегIакхувлача, бахьча паьхьа вахара боарам айбеча Советски Союзон кхыча социалистически паччахьалкхенашеи доахача толамаша. социалистически содружества мехкий цхьоагIон цхотадалари цIоагIдаларо влияни ю дунен экономикен политикеи дегIаахара Дунен социализма позицеш цIоагIдаларо. кердача общественно-экономически формаце. мехкий хьокхама из тIа-тIа цIоагIлуш хиларо импульс лу дунен революционни процесс дIахо дегIаяра. бебеча мехкашкеи регионашкеи дуккхача адамий хьашташка хьежжа общественни вахар овлангара дена эргадаккхара.

Вай социалистически дезала пиъ атта ба ала йиш йолаш бац. Халонаши гIалаташ вай долаш да. билланза болча новкъа гIолла водача хIаране а санна. Хlаьта а вай тешбухсоццаш а пеко йоацаш а йола котало — социализма котало яргIолгах.

Дукха ха йоацаш деррига дунен прогрессивни общественность белгалдаьккхар сийлахь-вокха болгарин, дог цIена интернационалист, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болхлой боламa воккха деятель Георгий Димитров ваь бIаь шу дизар. Тахан, дунен халкъашта юкъера хьал Iалькъате цIоагIа кхохкаденначч хана, тхона дагадоагIа. социалистически мехкашцеи машар белоча деррига низашеи цхьана чакхдахалаш керда тIом ца хилийтира тIадерзадаь гIулакхаш, аьнна Георгий Димитрова дьа пасет.

Адамлеи кхоаней прообраз йолча социалистически содружества юхь дIайолалый паччахьалкхенашеи хьалькъашеи юкъерча отношеней кердача тайпана. Шеко ац, из кхоаней общество хьалкъначча хьаста керте кховзаткъа шу хьалхагIа хилкий дола-лагIа хьаь дуккхача къамий Советски паччахьалкхе латташ хилар Цо лоаттае ма йоагIлара хьалоаттаю Октябро схьа социализмэ кхыкъагIа долха. цхьатарра бокъонаш йола хьалъяш машаре дахарен нехараташ цхьана гIулакхаш лелдарен лардан.

Цола ДРАГОЧЕВА,
Болгарски коммунистически партеа ЦК Политбюро члем, болгаро-советски дотгIалла Деррилкъа комитета сийлахьа члем.

София.

ДОТТАГIИЙ ОПЫТ

БОАХАМА РАСЧЕТА КIИЙЛЕН ТIА

Болгаре аграрно - промышленни комплексашка (АПК) болх беш и хIана боахама расчетах болх бу 170 гаргга бригада Цар къахьегама оксарле цкъаи ахагIаеи — шолла лакха я юкъера дьрхIача механчул.

Цу тайпарча бригадех цаI я болх беш Русенски районерча Сливо поле яхача юрта, цунна кулгал ду Здравков Петра 27 механизатор ва цу бригаде — хьалха хиннарел кхоза кIезигIа. Доал ду бригада хий дехнача лаьттана, цига дIадув ялат, хьалха ткъаь сеилкаша бора болх Ух шера алхха йиъ агрегатаца дIадийра деррига ялат: ялатий продуктна мах совбоахаш мел дола хIама дIадаккха гIерт бригада Деррига а лаьтта ахара, ялат дIалера. хий дехкара. подкормка яра, хьувкъам чIоагIерген паччахьалкхенга дIабаларген яхачалца дола балхаш — ше ду коллективо. Шиъ-кхоъ специальность я хIара механизатора, довдам боаца ремонт ше ю машина.

Карарча шера йола план АПК бригаде хьаяйтача, шоай торонашта анализ а яь ,берригаш раьза а болаш, духьалара план оттае лаьрхIар укхаза. Коллективо декхар тIаийцар хIара гектара тIара 62 центнер кIан 100 центнер хьажкIаш чуя, хIаьта из АПК хьокхамеи лаккогIа хул. Боахама расчетах болх беча бригадана гIойленагIа да ишта: хьувкъам лакхагIа ме хул, лакхагIа хул доход а хIара цхи члена ше бабча балхах чухьор а.

Бригада а хIара цун къахьегамхочун а къаьстега мах бу тIехьара хьахIинначунга хьежже. На деш терказ балхахочун квалификаци, ерригача бригада балха юкъе цо лаьца даьха.

Боахама организаце кIийлен тIара форма йолаш чIоагIенний Болгаре юрта боахаме шиъ территоре тIара общественни. гIенна бола. хIаране шиъ хьалахьера боахам деглабоалабера. Йоаккхо еш йола аграрно-промышленни комплекс

Боахама расчетеи дикагIа тоаьв планированни юкъе а йоалаеш шиъна мел эшар ше Iалашдареи кIийлен тIа АПК хьаярах хьахулар дика да.

Ишта. АПК чубахалетча йолча хана Исперихерча къахьегама кооперативни лаьтта леладеча боахамо чубахьар юкъера лаьрхIача гектара тIара 32 центнер кIа. Цу районе хьалъча «Путь к коммунизму» яхача АПК чудера 1980 шера гектара тIара 58 центнер кIан 50 центнер мукъи

АПК структуре керттера организационно - производственни а социально-экономически а единица а хинна дIаотташ латт кердача тайпара йола боахама расчетни бригада. Здравков Петра яр морг

Цу тайпара йола бригадаш къаьсттача баланса тIа латт, цар банне шоай счеташ а ахчан фондаш а я. царна боккъо лу къачча боахама организацеша шоай лоламе договораш де а юридически сага хьисапе гIулакхаш леладе а

Боахама расчета бригадашта боккъо лу, бригада ерригача дохода цхьан процента боараме ахча а хьожжаеш. производство шерашеи эргалькха тоаьреи фонд хьае а ишта планагIа лаьрхIача алапе фонда шиъ процентал кIезигIа йоацаш дерзеи фонди ерригача дохода 0,5 процента лоархIаме специальни фонди е а Хьалха цу тайпара фондаш духьхьала АПК мара йлар

Доход планах лаьрхIа хиначул совхьяьча цун 40 процент бригаде дус. Цунах ах алапе фонда хьожжаду. Нагахьа санна АПК гома чу болх беш йолча дуккхача боахама расчета бригадаш еррига дохода миллион девгта кхочашдеш а кхы тIех а хилар терказ цIена. онда сумма дуа цу отчисленеи процентех

Кердача тайпарча бригада компетанцена чуйолх балашон, сбыта. торгови фучIеш. хIаьта ишта социально бытовни культурни зеташ Лоархlаме да юкъера доход хьатхиларен екъарен схема бригада ше оттаеш бригадана чура фондаш ше хьаеши хилар а.

АПК бахьана а санна. деррига дац йIаштIехьдаьккха боахама расчета бригада къаьстегама мах бара даьхье Цудухьа хьахиннад. НРБ Министерон Совета тIаийначча нормативни акташ кIийлен къаьсттаеш дола дуккха кердадараш Хьалачаш ду планирование системаха. продукци хьаераш ен эдаршен юкъерча буъаниш кIийле хул долаеорах Кердача экономически механизма еррига мероприятина новкъостал ду миллионаш бола къаьстегачоа ма хул дуккагIа экономикана доал дара юкъеом. хьаьет творчествана шерра наькъаш Цо тешаш БКП XII съездо кердача пятилетке хьалташка оттадаь йолаш производство шера 10,5 — 11 миллион тонната кхочашдеш а цу кIийлен тIа хьайбай продуктивность лакхъера а. хIаьта ишта сем. баьцаларан. технически культураш хьажкъара а къаьстега декхар ихочашдеррархарах.

Эдвин ЯНСОН.
(АПН).

ХИЛА ЙИШ ЙИЙ-те ДУНЕН ЭНЕРГЕТИЧЕСКИ ГОМ?

Электроэнергия пхоккхо а дола тIехьаIеи пачхьалкхенгий доаниса СЭВ-на членаш долча европейски мелларш хьаш «Маширо» ески системи пайпъа тIа йогара йоаккхо йолу дунен халкъашта юкъерча пролетарски интернационализма а. дуне хьалха вовха ше цаI мари довца хьали реальни баьсеи хиларах тарра дунен халкъашта юкъерча болхлой класса принцип хилар. В. И Ленина карагI дишна Iалькъате доккха хIама да интернационалын национальнын чоахане дипломатика цо теоретически ничъяри практически чакхъяккхар. Дуккхача къамех латта советски социалистически паччахьалкхе хьаьча хана цо Iарде йиллар хьаьча хьалхарча Iалькъате доккха хIама йиш ца партиата яха марксистски положеи. цудухьа. мичча бесса ише а. йиллъа метарбеллаш лаьрхIай цо великорусен национализмах цо шовинизмах оспалгонаш ше. Кхарта халькъа довлаш йолча дуккхаш цу лецинскеи политика Россе халкъан шоашта метарбеллаш хьажа цIех хIаьржа бокъо.

Электроэнергетикан ниеса а долаш Iехьаюй пачхьалкхенгий доаниса СЭВ-на членаш долча европейски мелларш хьаш «Маширо» ески системи пайпъа тIа йогара йоаккхо йолу дунен халкъашта юкъерча пролетарски интернационализма а. дуне хьалха вовха ше цаI мари довца хьали реальни баьсеи хиларах тарра дунен халкъашта юкъерча болхлой класса принцип хилар. В. И Ленина карагI дишна Iалькъате доккха хIама да интернационалын национальнын чоахане дипломатика цо теоретически ничъяри практически чакхъяккхар. Дуккхача къамех латта советски социалистически паччахьалкхе хьаьча хана цо Iарде йиллар хьаьча хьалхарча Iалькъате доккха хIама йиш ца партиата яха марксистски положеи. цудухьа. мичча бесса ише а. йиллъа метарбеллаш лаьрхIай цо великорусен национализмах цо шовинизмах оспалгонаш ше. Кхарта халькъа довлаш йолча дуккхаш цу лецинскеи политика Россе халкъан шоашта метарбеллаш хьажа цIех хIаьржа бокъо.

Электроэнергетикан ниеса а долаш Iехьаюй пачхьалкхенгий доаниса СЭВ-на членаш долча европейски мелларш хьаш «Маширо» ески системи пайпъа тIа йогара йоаккхо йолу дунен халкъашта юкъерча пролетарски интернационализма а. дуне хьалха вовха ше цаI мари довца хьали реальни баьсеи хиларах тарра дунен халкъашта юкъерча болхлой класса принцип хилар. В. И Ленина карагI дишна Iалькъате доккха хIама да интернационалын национальнын чоахане дипломатика цо теоретически ничъяри практически чакхъяккхар. Дуккхача къамех латта советски социалистически паччахьалкхе хьаьча хана цо Iарде йиллар хьаьча хьалхарча Iалькъате доккха хIама йиш ца партиата яха марксистски положеи. цудухьа. мичча бесса ише а. йиллъа метарбеллаш лаьрхIай цо великорусен национализмах цо шовинизмах оспалгонаш ше. Кхарта халькъа довлаш йолча дуккхаш цу лецинскеи политика Россе халкъан шоашта метарбеллаш хьажа цIех хIаьржа бокъо.

Электроэнергетикан ниеса а долаш Iехьаюй пачхьалкхенгий доаниса СЭВ-на членаш долча европейски мелларш хьаш «Маширо» ески системи пайпъа тIа йогара йоаккхо йолу дунен халкъашта юкъерча пролетарски интернационализма а. дуне хьалха вовха ше цаI мари довца хьали реальни баьсеи хиларах тарра дунен халкъашта юкъерча болхлой класса принцип хилар. В. И Ленина карагI дишна Iалькъате доккха хIама да интернационалын национальнын чоахане дипломатика цо теоретически ничъяри практически чакхъяккхар. Дуккхача къамех латта советски социалистически паччахьалкхе хьаьча хана цо Iарде йиллар хьаьча хьалхарча Iалькъате доккха хIама йиш ца партиата яха марксистски положеи. цудухьа. мичча бесса ише а. йиллъа метарбеллаш лаьрхIай цо великорусен национализмах цо шовинизмах оспалгонаш ше. Кхарта халькъа довлаш йолча дуккхаш цу лецинскеи политика Россе халкъан шоашта метарбеллаш хьажа цIех хIаьржа бокъо.

Чеслав КОРЕЦКИЙ,
АПН экономически обозревателе.

СУРТА ТIа. Поль Аньен кхы оцушш цунах кхетам хьоаш хьалха цIех хьаьжжа.

ТАСС фотохроника.

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА КОТАЛОН 40 ШУ ДИЗАРА НАКЪАДОЛХАШ

САЛОІАШ ВАГІА ЛОВШ ВАЦ

Назране керда, сапаргІата цІенош дагІача Бульварин улицагІа бах Имагожев Албаста Іалаудина дезал. Ший сесагаца Уматгире Райхьантаца дукха бераш хьалхедаьд цар. БоккхагІбараш хІинз къаьста бах, цар а бераш хьахинад. ХІаьта дезача деношка уж берригаш цхьана вІашагІкхийтача къонгийн мехкарийн бераш шоай даь-даьна юхера дІадовлац. Цар даим дех цунгара ше Сийлахь-боккхача Даймехка тІем тІа волаш леладаьча гІулакхех, денали къонахчали гойташ шийна тийшача дукхача паччахьалкхен совгІатех дувцилга. ХІаьта дагадоха а дувла а шортта долаш ва ветеран.

1932 шера ЦІеча Эскаре гІулакх де тІахьийхар из. Ха яьначул тІехьагІа тІахьийхар из. Ха яьначул тІехьагІа шийна лоІамагІа висар из тІема даькъе, хІана аьтча, дезаделар цунна эскархо хила а. Цу гІулакх, кадрови эпсар хила лаьрчун гІулакх, кадрови эпсар хила лаьрхІар зІамигача саго. ТІема а политически а кийчон отличник хилара тарра из Тамбовски военни училище деша хьожаву. Лейтенанта звани а луш из чакхьву. Лейтенанта звани а луш из чакхьву. ТІехьагІа 11-ча дивизе 78-ча лькххачул тІехьагІа 11-ча дивизе 78-ча дошлой полке вохийт из.

Эскадрона къона командир сиха дІатарвалар кхыча эпсарашца, хадданза къахьеташ вар цІеча эскархой тІема кийчо лакхъяра.

Цу хана каст-каста цхьан даькъера кхыча даькъе хьежабора кадрови болхлой. Ништта, Среднеазиатски тІема округе хьожавир Іалаудин а. Цига ший атта боаца болх дІахо беш хилар из 24-ча дошлой полке.

Цу шерашка дунен халкъашта юкъера гІулакхаш ирлуш доагІар. Корта айбаь хьувзаш бар фашисташ. Цудухьа, эскаре тІагІертта болх бора керда техника, тІом бара тактика караерзаеш. Каст-каста тІема кийчо лакхъяра деша хьежабора командираш шоаш а. Ништта, переподготовка яра город Новочеркасске курсашка деша хьожаву І. А. Имагожев. Из цига волаш дІаболабелар фашистски Германецара тІом.

— Из дар 10 августе, — яхаш дувц Албаста Іалаудина. — тхо курсанташ оарц доаккхаш сиха айдаь город Таганрогагахьа дІадахар. ХІара подразделенена хьалхашка къаьстта декхар хьалхашка оттадаьдар. Тха дакъа декхарийла даьдар «Политотделец» яха станица хьалакха, цигара моастагІий аракховса. Састоссаш станица бахьан лира къовсам лаьттар. Станица фашистех ІоцІенъе калаьттар. Станица фашистех ІоцІенъе каргІдаьлар тхона. бакъда шинна оагІорагІдаьлар тхона. бакъда шинна оагІорахьара дукха нах къаьстар. хІаьта сона чов хилар. Цига баь тІом бахьан лейтенанта «За боевые заслуги» яха хьалхара медаль елар.

Госпитале илла чов йийрзачул тІехьагІа Сталинграда гаьна йоацаш хиннача кхыча даькъе ийсвелар нов. Имагожев. Цо кулгалдеш хинна эскадрон латтачара дІахьежача дика гуш яр йоагаш йола город. Сатийна яцар дошлой лаьттача а. МоастагІчун авиаце даим бомбаш еттар цар участне а. Цу хана дукхача къизача довнашка дакъа лоацаш хилар уж.

СталингрАде моастагІий хІаланьхиначул тІехьагІа цІи хезача полководца Плиева кулгалдаьча тІема доакъошка тІемаш деш хилар из. Цуйна дика дагадоагІа ший батальоно Украинерча Демченко яхача станицера фашисташ бохабаь дІабоахаш яь атака, дукхача кхыча моттигашка Іоажалах ца кхераш даь тІемаш. Из юкъе хинна полк дакъалоацаш хилар Литвай. Латве городаша юрташи мукъайоахаш Малхбузенгахьа дІахьалхашкахьа ухаш лаьттача тІемашка.

Тахан санна дика дагадоагІа Іалаудина фашистий чІоагІале Кенигсберг йоаккхаш советски салташа цига гойта майрал, денал, товзал. МоастагІчо ший мел йола говзали низи тІабахийта чІоагІлъяр из город. Массехк дийнахьа хадданза атакаш еш хилар вай эскар. Кхыметтел Берлине капитуляце актана кулгаш яздича а герз Іо ца дуллаш духьале еш бар городе чІоагІбенна баьгІа фашисташ. Бакъда, кагбир цар иза а.

Чакхбаьлар дунеи исторе чухьа эгара къизагІа хинна тІом. Дийна бисараш цІабийрзар, царна юкъе вар Іалаудин а. Цун военни билета тІа отставкера капитан яха йоазув дар.

Цул тІехьагІа халкъа боахаме тайп-тайпара балхаш деш хиннав. ХІаьта укх тІеххьарча шерашка ветеран ше пенсе ваха цІагІа Іоха йиш йолаш воллаше а Ахриев ГІапура цІерагІча «Электронинструмент» заводе контролера декхараш кхоачашдеш хьавоагІа. Албаста Іалаудина ха корайоагІа кагирхошца тІема патриотически болх бара. ХІаьта из болх алхха шоай предприяте баь а Іаш из. Цул совгІа из районе дика вовзаш ва торговлен общественни кхачани предприятешка тІахьожам лоаттабу хьинар дола общественни контролер санна а.

Ветерана тІема совгІаташта Ленински юбилейни медаль тІакхийттай.

С. ВОРОНИН,
Сийлахь-боккхача тІема ветеран.

Г. КУРИЛЕНКО сурт.

ХАЛКЪА УНИВЕРСИТЕТАШ— КХЕТАМ БАЛАРА ШКОЛА

Вахарен гІулакхийн хьалаш хувцадаларо, наха юкъера юкъмоттигаш чоалханегІа хиларо, культура тайп-тайпарча доакъошка знанеш лакхъяларон Іарон сагагара дІадех кердача информацена даим духтІа хулга, тайп-тайпара оамалаш Іомаегта. ХІанз кхетам балари образовани ялари кхы тІаьца йиш яц вахара йола кийчо санна. Из вахаш мел йоаккхача хана дІахояха елаш процесс я. Цудухьа массанена а халданза образовани кхетами дулга дегІаенача социалистически общество хиланза даргдоаца объективни хІама да. Цу гІулакха лоархІаме дакъа лаца дезаш я халкъа культура университеташ.

Культура университеташ — Іилман знанешта пропаганда яра, къахьегамхошта политически, эстетически, нравственни кхетам балара системе лоархІаме дакъа. Укхаза нах хийцца тІабера духовни культура рузкъана, литературан искусствам дикагІа йола произведенеш, марксистско-ленински эстетика лардаш йовз царна.

«Халкъа университетий болх тоабара хьакъехьа» 1968 шера 8 ноябре КПСС ЦК-ас баьча сопамца хьалхле а леласіш, энтузиасташа декхар а даь шоашта хьалхашка оттадаьд кагирхой массе оагІорахьара культура лакхъяра, доллача хІаманна дика дегІабаьхка коммунистически общество хьалъераш хьалкхебара ма могга гІо делга.

Нохч-ГІалгІайчене 60-гІа шераш доладеннача юххье вІашагІъехка йолайир халкъа университеташ. ХІанз вайцига 37 я уж. Царех цаІ йовзийтаргья оаха шоана.

Типографски способагІа кепатеха я Наурски районерча «Авангард» яхача совхоза культура ЦІагІарча халкъа университета абонемент. Цун хьалхарча оагІо тІа хоам бу: «Веза новкъост!» «Авангард» яхача совхоза культура ЦІагІа болх беш я литературан искусстван правови знаней шн факультет а йолаш йола халкъа культура университет. Цига массазара ладувгІар хила хьех оаха хьо. литературан искусствам дешаех, правови дешаех лаьца ешача лекцешка ладувгІаргда Іа, республика артистащцеи яздархошцеи, суда а прокуратура а болхлошца вІашагІкхетарги хургда шун, эшшаш йола консультаци лургья шоана». Абонементо ладувгІараштa хойтаргда: занятеш маца, мича, малагІча темах хургья.

Халкъа университет хьайийлар 1973 шера Ульяновское яхача юрта («Авангард» яха совхоз), цигарча культура ЦІен директора В. Б. Сизова инициативагІа. Бетта шозза хул факультеташка занятеш. Университета балха кулгалдеш общественни совет я. ЛадувгІа ухарий контингент - болхлоех, гІулакхерча нахах, инженерно-технически болхлоех латт. Литературан искусствам факультете деша ухаш 70 саг ва, хІаьта правови знаней факультете, — 75 саг.

Дешара программо лерхІ ладувгІаш бараш художественни произведеней квалифицированни анализ е Іомабелга, шоай йола знанеш шеръяра царна новкъостал делга, уж цхьан система чу йоалаелга.

Факультетий балха чІоагІагІа аьттув боаккхаш я пропаганда технически средсташ: эпидиаскоп, фильмоскоп, магнитофон, проигрыватель.

Тайп-тайпарча темаех йола занятеш чІоагІъю документальни, художественни, Іилма-популярни фильмаш гойтарца а хІаьта ишттa яздархойн поэтийн оазашка ладувгІарца а.

Еррига занятеш массаза а дика чакхъюл. ладувгІараштa довз цІи хелача поэтий, яздархой, режиссерий, актерий вахари гІулакхаши, творчески балхаш.

«В. И. Ленина сурт-сибат — театральни сцене» яха тема ма ярреи къахьегІен наьха дегашка йоссаяр духьа занятешка хьийхар М. Ю. Лермонтова цІерагІча республикански эрсий драматически театра актераш. НГІАССР заслуженни артиста В. Д. Панова ладувгІараштa дийцар В. И. Ленина сурт-сибат хьанхоллара актераша болх мишта бу.

Литературан искусстван факультета болх дІаболабелча дена цун занятешка хьийхаб республика яздархойн поэташи — Ш. Арсанукаев, Р. Ахматова, М.-С. Плиев, С. Чахкиев, И. Минтяк, Б. Саидов, театрен киной артисташ Д. Омаев, М. Дудаев, композитор С. Димаев, РСФСР заслуженни артистка М. Айдамирова, СССР халкъа артист Эсамбаев Махьмуд.

Правови знаней факультете уголовни, граждански, къахьегама законодательства лардаш хьех ладувгІараштa. Юридически темай дешаех лаьца ладувгІараштa хьалхашка къамаьлаш ду судей прокуратуран болхлоша, юкъерча школа преподавателаша.

ЛадувгІа дог доагІаши дика чулоацам болеи лекцеш йийшар М. Измайлова — судахочо, Далаева — милице участкови инспектора, Г. Олейниковас — школа преподавателa, Л. Житковас — юрта Совета председатела. Цар темаш яр: «Малагара зуламга кхачалца цхьа гІа баккхал юкъ мара яц», «СССР къахьегамхой пенсешна Іалашбар», «СССР-е сага социально-экономически бокъонаш», «ЗІамига саги закони», «Социалистически доалахьена тІаккхувда йиш яц», «Къахьегама договор», и. кх. дІ.

Цу тайпара хІара лекци «Суда залера», «Гизгий маза», «Саг верах бехке ву» яхараш санна дола фильмаш, «Конституци болх беш я» яхар а кхыдола а диафильмаш хьувкхарца, хІаьта ишттa Новаторское яхача юртарча «Авангард» яхача комсий совхоза художественни самодеятельноста концерташ увттадарца чІоагІъю.

Лекцеел совнагІа факультетий балха плана юкъейоагІа тематически сайренаш, беседаш, диспуташ, хаттарийн жопийн сайренаш а. Уж массаза а чІоагІа сакъердаме чакхъювл.

Университета болх вІаштІехьбоаккхача доккха дакъа лаьцад из вІашагІъеллача дена цунна керте латташ хьавоагІача ректора нов. Сизова, шийн вахарах барайтта шу цу балха дІаденнача воккхача энтузиаста, бокъонца волча культболхлочо.

Дешара балха формаши методаши харжар а царна юкъе бувзам лоаттабар а — халкъа университеташка дешара процесс эргаьккха тоаяра беча балха лоархІаме дакъа. Цо гІо ду дешабагІарий хьинар практически производственни гІулакхашка айдара, хІаьта цо а шийн аргІанна балха эффективность лакхъю.

Л. УМАЛАТОВА,
Нохч-ГІалгІай АССР культура министерства республикански Іилман-методически центра Іилман болхло.

Ялат дикагІа лорадара элеваторащ хьадъара декхар массехк итт шерашка вай мехка мишта кхоачашдеш хинад дувцаш я Нохч-ГІалгІай республикански пионерий Дворецa къоначa филателистий маркай коллективни коллекци.

КПСС XXII съездагара деиз ерригача цул тІехьагІа хиннача съездашта хетаьча маркаш тІа го йиш я элеватораш. 1962 шу чакхдоалаш арайоал «КПСС XXII съезда решенеш — вахаре!» яха нийс маркаш латта сери. Царна юкъерча № 2778 йолча марка тІа комбайна тІехьашка хьахьенхай элеватор.

ХІаьта, КПСС XXVI съезда хетаьча маркашта юкъе а я советски халкъа къахьегама символ санна элеватор хьахьенхараш.

Маркаша дувц

«МАЬКХ— ВАЙ РУЗКЪА»

Наха ялат, хьайбашта доакъар хилийтара духьа парте а правительства а дика йоакхо ю из гІулакх доашхаш, дукха я тайп-тайпарча хана арахийца маркай сереш.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически револуце 25 шу дуза ха тІаэттача гІоне деиз, хІара шера хулача цу цІейна хетаь арахецаш я юрта боахама хетаь бІарча сереш.

1946 шера сентябрь бетта арахийцар тІом хинначул тІехьагІа СССР-халкъа боахам юхаметтаоттабара хетаь маркай сери. Цу тІа яр гуш элеватори ялат чуэцаш йоалла комбайни. Целина карасзаь 25 шу дизара хетаь арахийцар № 4943 йола Л. И. Брежнева «Целина» яхача книжка хьалхара бетгарг, цу книжка тІара цхьа цитата тІайола маркай блок. Хозен дикеи я эггара хьалхара пятилетка тІанйца 50 шу дизара хетаь почтови блок а. Цу тІа а я элеватор. Элеватор тІайолаш ерригa арахийца 40 марка я.

Ялат вай рузкъа да, из лораде декхарийла ва хІаравар.

П. МИНАЕВ.

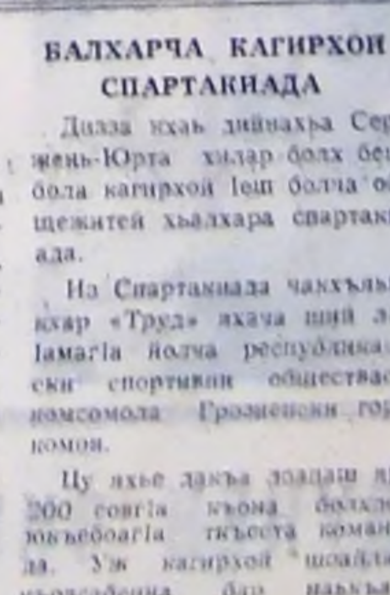

ХЬАЙИЙЛАР КЕРДА СЕЗОН

Селхан, бразильски драматурга Г. Фигейредо «Эзоп» яхача шин актах латтача героически комедех оттаьча кердача премьерах хьайийлар шийн аргІанара театральни сезон М. Ю. Лермонтова цІерагІча республикански эрсий драматически театро. Из спектакль оттаьй театра керттерча режиссера Гуревич Игора.

Цул совгІа, укх сезоне Грозерча театр дезараштa гургья цІи хела йовзаш йола английски драматурга Кристи Агата «Дахкийлуварг» яхача психологически детективах театра къоначa режиссера Куразова Луизас оттаергІола спектакль.

Массайна дика йовзаш я советски классика зийна дІаэтта Й. Билль-Белоцерковске «Шторм» яха драма. Цу пьесах йола спектакль театро хетаю СССР хьаьннна 60 шу дизара юбилейна.

Дипдеинадац бераш а. Царна лаьрхІа оттаергья яповцчий фаькгий мотивех яздьяьча «Мужики-бакас» яхача пьесах йола спектакль.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

21 октябрь

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — «Мичаз шо, зурманчаш!».
9.30 — «Массанена баркал». Телевизионни художественни фильм.
11.00 — СССР Паччахьалкхен академически Нохкхача театра балета артистий концерт.
11.40 — «Керлдадараш».
14.30 — «Керлдадараш».
14.50 — «Со — иттагІа ва» яхача телевизионни документальни фильма премьера.
15.20 — «Эрсий къамаьл».
15.50 — «Белорусски сурташ».
16.20 — «Шахматни школа». КІай лаьдьа.
16.50 — Дешархой Ленински преме лауреаташ. СССР геологе министраца В. А. Ярмолюкаца вІашагІкхетар.
17.35 — «ДІаоал А. Ворошилов». Фильм-концерт.
18.00 — «ХІара сурта тІа — малх».
18.15 — Миллионий ленински университет. «Сага чухьара дуне».
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — Алкоголизмах йола беседаш.
19.30 — Экрана тІа — кинокомеди. «На подмостках сцены».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Салтий мемуараш». Фильм 1-ра. «Тайкий истребитель». Телевизионни документальни фильм.
22.40 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйранара гимнастика.
8.20 — «Комплекс». Іилман-популярни фильм.
8.35, 10.35 — Юкъара биологи.

22 октябрь

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — ДІаоал «Звоночек» яхача ансамбло.
9.10 — «На подмостках сцены» яха художественни фильм.
10.40 — ДІалокх духовой оркестро. Телевизионни хьажар-конкурс.
11.10 — «Керлдадараш».
14.30 — «Керлдадараш».
14.50 — Гонахьара Іалам лардаран дола документальни фильмаш.
15.30 — Замбе къаман ансамбла концерт.
15.55 — «Горизонт».
16.55 — «Москвай москвичаши».
17.25 — Фаьлг болча хьоашатІа. «Дошо кІаьгаш доахка тулеш», 2-гІа сери.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — Хоккеях йола СССР чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Москва).
21.00 — «Ха».
21.35 — Эрсий музей. «XVIII бІаьшерий искусство». Фильм 3-гІа.
22.05 — «Тахан дунен тІа».
22.20 — «Оперетта цІена». И. Кальман ваь 100 шу дизар.

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйранара гимнастика.
8.20 — Іилман-популярни фильм.
8.35, 9.35 — Географи. 6 класс.
9.05, 12.45 — Английски мотт.
10.05 — ПТУ дешархошта. Юкъара биологи.
10.35, 11.40 — А. С. Пушкин. «Сий долча Олегах доза кали...» класс.

[illegible]

РАДИО

[illegible]

НАЬСАРЕН ШАХМАТИСТАШ

Укх деношка Наьсарен районе хилар шахматех ловзаш хьалхара моттиг яккхара яьъаш. Цига дакъа лоацаш бар хьалхарчеи шоллагІчеи разряда шахматисташ.

Цу яхье хьалхара моттиг яьккхар «Маяк» яхача совхоза парторга Плиев Апте. БорхІаза ший хинна вІашагІкхетар чакхдаьккхар Апте цгьаь-цкъа ца эшаш. Швейцарски системах чакхйоаккхаш хиннача цу турнире шоллагІа моттиг кхаьчар шоллагІа разряд йолаш волча А. Чапановга, хІаьта Назрановски райисполкома болхлочо М. Ужахова кхоалагІа моттиг яьккхар.

Из турнир чаккхъяьлча, Наьсарен района шахматисташца вІашагІкхийттар массехказа Нохч-ГІалгІайчен чемпион хинна СССР спорта мастер Мовшович Геннадий.

Грозерча хьашо наьсархошта дийцар хІанзарча шахматий хьалех лаьца, дукхача хаттарашта жопаш делар. Цул тІехьагІа 14 доска тІа цхьатарра ловзаш сеанс а елар. Цхьайтта ловзар чакхдаьлар из котвоалаш, цхьайне из эшавир, ши ловзар цхьаккха кот ца воалаш дІакъаьстар. ХІаьта мастер эшаваьр — Т. Тутаев.

А. ХАИТ,
СССР спорта мастер.

Свердловска центре улахьа сквере хьалхоттаь я Урала будин запасий шовш санна кхы йовза образаш. Царна юкъе — Качканар яра доам тІара ена магнетита йоккха тарг (сурта тІа). Массехк бутт хьалха Качканарски горно - обогатительни комбинате 100 - миллиони тонн эшшза руда лаьккхад.

А. ГРАХОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

СПОРТА ХОАМАШ

БАРХІЛАГІА ЙОЛА ДУНЕН РЕКОРД

Массехк шера Финлянде столице Хельсинке дІахьош я традиционни хинна дІаэтта «Балтика кубок» яха штанга айяра дунен халкъашта юкъера турнир.

Советски команда юкъе цига дакъа лоацаш вар Нохч-ГІалгІайченера цІи хеза штангист, спорта дунен халкъашта юкъерча класса мастер Сайдулаев Адам. Из яхье ваьнинавар шоай доза 90 килограмм йолча спортсменашца.

Шин этапах дІахьош яр из турнир. Уж шаккхе этап дина толамаш доахаш чакхьаьнихар Адама. Яха кхоалагІча дийнахьа цо оттайир 228,5 килограмм доза дола штанга. Советски Союза штангиста Ю. Вардаряна оттаьча дунен рекордал 500 грамм езагІа яр из штанга. Из хьалтъай а яь. Сайдулаев Адама оттайир кхы цхьаькха дунен рекорд.

Укх тІехьарча шин шера Адама тоаьча дунен рекордех бархІлагІа йола рекорд я из.

КІАЛТОХАРГАГІА ЛАТАР

ДІадахача шинара дийнахьа «Красный молот» завода спорта Дворецен «Труд» яхача ДСО спорта Дворецен дІайолаелар кагирхой кІалтохаргагІа латара Российска Федерацe чемпионат.

Цига дакъа лоацаш ба РСФСР тІехь кхийтта тайп-тайпарча областий, краей, автономни областий а республикай а 400 гаргга кьона атлет.

Цу юкъе эггара йоаккхагІа я Нохч-ГІалгІайчен команда — 40 гаргга кьоца борец [illegible]

Хьалхарча дийнахьа шоай дозала категорех латаш хиннача вай атлеташа — Хаянбиев Руслана (45 кг), Яндиев Мурада (48 кг), Минзиев Зелимхана (52 кг.), Тучиев Ахьмада (56 кг.), Исмаилов Шараудина (56 кг.), Угурчиев Іадрахьмана (60 кг.), Льянов Вахас (65 кг.), Богатырев Хьамзата (65 кг.), Турлов Махьмуда (70 кг.), Бисултанов Саіида (75 кг.), Томов Жамалдас (87 кг.) — коталонаш яьхар.

Турнира воккхагІа вола судья ва Ленинградера Ергесоюзни категоре судья Лицкий Алексей Федорович.

СССР хьалхе яьхара хургйолча кхьачьа дакъа доацаргІола турнирера динагІа дола, дорешаш хоржаш ва вІашагІкхетама РСФСР командо тренер Багаев Дэн.

БАЛХАРЧА КАГИРХОИ СПАРТАКИАДА

Доаза кхаь дийнахьа Серженъ-Юрта хилар болх беш бола кагирхой Іеш болча общежитей хьалхара спартакиада.

Из Спартакиада чакхъяьккхар «Труд» яхача ший эзІамагІа йолча республикански спортивни общества комсомола Грозненски горкомо.

Цу яхье дакъа лоацаш яр 200 совгІа къона болхло юкъебоагІа тІкъеста команда. Уж кагирхой шоайла къовсадена бар наькъа тІарча спортивни ориентированех, шашех, мини-футболах, гарещ айяра спортах.

Спорта цу дяь даькъе хьалхара моттиг А. Шеринова цІерагІча ГНИЗ комсомольско-кагирхой общежите коллектив яьккхар. шоллагІа моттиг Малхбузен электрически сетей командагахьаьар. хІаьта кхоалагІча моттиге дІадаьдьелар ТЭЦ-2 энергетикаш.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІалзеи Грозненерча хуаьлуш моркаша халаш. цхьайолча хана дашо гІо догІа а делхаш. малхбузе хьара секунде 3—8 метр чІоагІа мух а хьекхаш хила фегара температура регнцнан 0—3, Грозне 2—4 градус йоаккхал бола халей тарду.

Кхоана хуттадуш моркаш а болаш, цхьайолча хана тайп-тайпара оагІонашка хьара секунде 3—8 метр чІоагІа мух а хьекхаш хила фегара температура дийнахьа — 2—5, дийнахьа +8—13 градус йоаккхал хила тарду.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителa — 2-85-07; декхаронхама секретара — 9-24-00; отделий вар тийни вахара — 9-24-04; промышленностеи транспортеи — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорски — 3-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорская — 3-89-88.

Газет арадуьал шинарен, ерен, шоаттен деношка

СФ00373. «Грозненский рабочий» издательства типографи. Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4503.